

**PROJEKT
LOKALNEGO PROGRAMU
REWITALIZACJI
MIASTA ŁĘCZNA
NA LATA 2009-2015**

Łęczna 2009

Spis treści

1. WSTĘP.....	4
2. POWIĄZANIA DOKUMENTU Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI MIASTA ŁĘCZNA I REGIONU	10
3. DIAGNOZA STANU WYJŚCIOWEGO	14
3.1. SPOŁECZEŃSTWO.....	23
3.2. GOSPODARKA	32
3.3. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.....	37
3.4. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA	40
3.5. JAKOŚĆ RZĄDZENIA W MIEŚCIE	46
4. ANALIZA SWOT.....	50
5. ZAŁOŻENIA PROGRAMU I KRYTERIA WYBORU OBSZARÓW REWITALIZOWANYCH	52
6. CHARAKTERYSTYKA OBSZARU.....	57
7. PLANOWANE DZIAŁANIA NA LATA 2009-2010 ORAZ 2011-2015 NA DANYM OBSZARZE REWITALIZACJI.....	61
8. PLAN FINANSOWY	62
9. SYSTEM WDRAŻANIA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI.....	64
10. SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY REALIZACJI PROGRAMU	77
ZAŁĄCZNIK NR 1. REWITALIZACJA STAREGO MIASTA - PROPOZYCJE MIESZKAŃCÓW	80
ZAŁĄCZNIK NR 2. LISTA PROBLEMÓW ZGŁOSZONYCH PRZEZ MIESZKAŃCÓW STAREGO MIASTA	86

1. WSTĘP

Lokalny Program Rewitalizacji jest dokumentem, który stanowi wieloletni plan działań w sferze przestrzeni, urządzeń technicznych, społecznych i gospodarczych, zmierzających do wyprowadzenia omawianego obszaru z sytuacji kryzysowej oraz stworzy warunki do jego dalszego rozwoju. Powyższa definicja przedstawiona została w „Wytycznych dla opracowania Lokalnych Programów Rewitalizacji” opublikowanych przez Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie, które posłużyły jako instrukcja do sporządzenia niniejszego dokumentu.

Wspomniane wytyczne definiują również **rewitalizację** jako proces przemian przestrzennych, technicznych, społecznych i ekonomicznych, inicjowany przez samorząd lokalny w celu wyprowadzenia omawianego obszaru ze stanu kryzysowego, poprzez nadanie temu obszarowi nowej jakości funkcjonalnej i stworzenie warunków do jego rozwoju, w oparciu o charakterystyczne uwarunkowania wewnętrzne.

Proces opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Łęczna na lata 2009-2015 został zorganizowany w sposób umożliwiający jednoczesne zaangażowanie władz lokalnych oraz mieszkańców w planowaniu swojej przyszłości.

Konieczność posiadania Lokalnego Programu Rewitalizacji spowodowana jest nie tylko względami praktycznymi „dobrego rządzenia”, ale stanowi również formalną podstawę do przygotowania i oceny wniosków o finansowanie zadań ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 w ramach działania 3.2 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich.

HORYZONT CZASOWY OPRACOWANIA

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Łęczna jest dokumentem średniookresowym, a okres jego realizacji przypada na lata **2009-2015**. Przyjęty horyzont czasowy jest zgodny z zaleceniami planistycznymi oraz wynika z obowiązującej perspektywy finansowej Unii Europejskiej 2007-2013 wraz z zastosowaniem reguły zarządzania finansowego n+2.

Program zawiera opis aktualnej sytuacji przestrzennej, społecznej i gospodarczej miasta, diagnozę obszarów wymagających rewitalizacji, opis planowanych działań technicznych, gospodarczych i społecznych na lata 2009-2010 oraz 2011-2015, plan

finansowy na lata 2009-2015, oczekiwane wskaźniki osiągnięć oraz opis monitoringu i procesu wdrażania.

W celu przygotowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Łęczna powołano Zespół zadaniowy do spraw przygotowania LPR. W skład zespołu weszli wybrani pracownicy Urzędu Miejskiego w Łęcznej oraz pracownicy instytucji kulturalnych w mieście.

Tabela 1. Skład Zespołu zadaniowego do spraw przygotowania Lokalnego Programu Rewitalizacji oraz zakres obowiązków.

Lp.	Imię i nazwisko	Zakres obowiązków (stanowisko)
1	Dariusz Kowalski	Pełnomocnik ds. rewitalizacji, koordynacja prac nad Programem Rewitalizacji, przetwarzanie informacji, analiza dokumentów, kontakty zewnętrzne (Zastępca Burmistrza Łęcznej).
2	Renata Brońska	Nadzorowanie prac w zakresie opracowania budżetu Programu Rewitalizacji, opracowanie harmonogramu finansowego realizacji planowanie finansowe (Skarbnik Miasta).
3	Janusz Matysek	Kontakty z mieszkańcami osiedla Stare Miasto, konsultacje społeczne (Zastępca Przewodniczącego Rady Miejskiej w Łęcznej, Przewodniczący Zarządu Osiedla Stare Miasto).
4	Zbigniew Kochański	Opracowanie harmonogramu realizacji Programu Rewitalizacji, wycena prac inwestycyjnych, przygotowanie założeń dla potrzeb dokumentacji przetargowej (Kierownik Referatu Inwestycji i Rozwoju Gminy).
5	Halina Stasiewicz	Przygotowanie i opracowanie danych dotyczących nieruchomości, mienia gminnego, zagospodarowania przestrzennego, analiza i ocena potrzeb mieszkaniowych, przygotowanie założeń dla potrzeb dokumentacji przetargowej (Kierownik Referatu Planowania Przestrzennego i Gospodarowania Mieniem Gminnym).
6	Dariusz Pożaroszczyk	Przygotowanie i opracowanie danych dotyczących stanu infrastruktury (drogi, kanalizacja, place zabaw, zieleń) oraz środowiska, przygotowanie założeń dla potrzeb dokumentacji przetargowej (Kierownik Referatu Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska).
7	Anna Irla	Przygotowanie i opracowanie danych dotyczących ludności, mapy aktywności społecznej i gospodarczej w mieście (Kierownik Referatu Spraw Obywatelskich).
8	Grzegorz Kuczyński	Koordynacja i prowadzenie działań informacyjnych i promocyjnych na stronie Urzędu Miejskiego i w mediach, koordynacja przeprowadzenia konsultacji społecznych, dokumentacja fotograficzna (stanowisko do spraw promocji miasta).

9	Joanna Kadłubowska-Wąciór	Opracowanie części historycznej, przygotowanie danych na temat zabytków, współpraca w zakresie dziedzictwa kulturowego (Dyrektor Muzeum Regionalnego w Łęcznej).
10	Eugeniusz Misiewicz	Dokumentacja fotograficzna, współpraca w zakresie dziedzictwa kulturowego (Dyrektor Centrum Kultury w Łęcznej).
11	Tomasz Błaszczyk	Opracowanie i redakcja Programu Rewitalizacji, przygotowanie wniosków o dotację ze środków pomocowych na realizowane inwestycje (stanowisko do spraw promocji i programów pomocowych).
12	Adam Tarka	Opracowanie i redakcja Programu Rewitalizacji, przygotowanie wniosków o dotację ze środków pomocowych na realizowane inwestycje (stanowisko do spraw inwestycji).

Źródło: Dane z Urzędu Miejskiego w Łęcznej

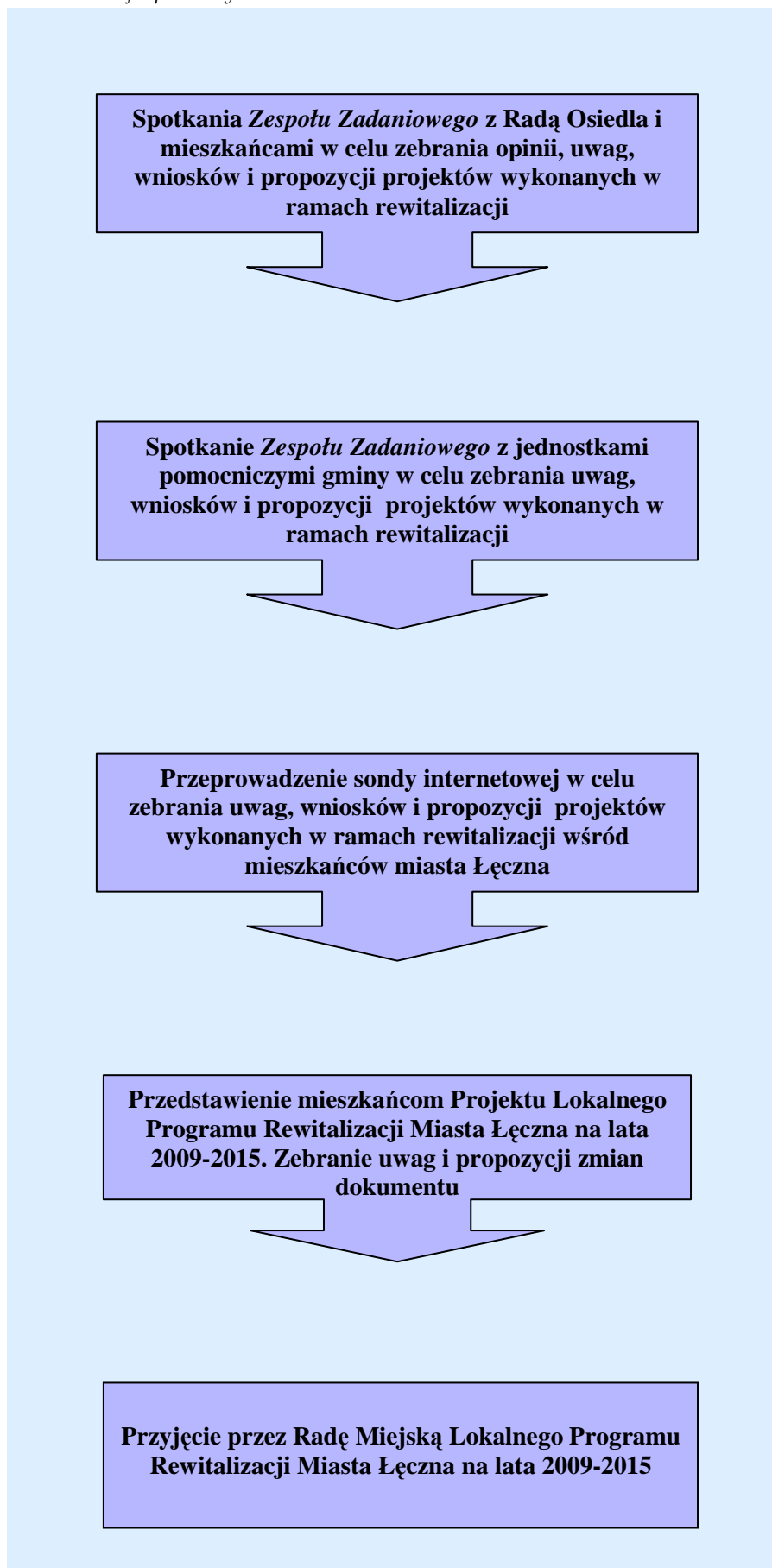
W pracach nad dokumentem udział wzięli również eksperci zewnętrzni, odpowiedzialni głównie za zorganizowanie ostatniego etapu konsultacji społecznych oraz przygotowanie końcowej wersji dokumentu.

KONSULTACJE SPOŁECZNE

Dobrze zorganizowany proces konsultacji społecznych, będący jedną z metod dialogu obywatelskiego, pozwoli na wypracowanie dokumentu, z którym będzie się utożsamiać społeczność lokalna. W związku z tym, bardzo ważne jest informowanie i zasięganie opinii mieszkańców podczas podejmowania ważnych decyzji dotyczących ich przyszłości.

Za organizację spotkań konsultacyjnych odpowiedzialny był *Zespół do spraw przygotowania Lokalnego Programu Rewitalizacji* oraz eksperci zewnętrzni. Proces konsultacji tego dokumentu rozpoczął się w marcu 2007 roku. Podczas licznych spotkań konsultacyjnych ustalone zostały granice obszaru wsparcia oraz wybrane projekty i zadania inwestycyjne planowane do realizacji na rewitalizowanym obszarze. Wymienione przez mieszkańców problemy, które przyczyniły się do wyboru obszaru wsparcia zostały wskazane w Załączniku nr 1. W Załączniku nr 2 przedstawiono propozycje działań i projektów na obszarze Starego Miasta, które zgłosili mieszkańcy.

Ryc. 1. Proces konsultacji społecznych

ZAŁOŻENIE METODOLOGICZNE

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Łęczna na lata 2009-2015 jest dokumentem o charakterze interdyscyplinarnym i wielokierunkowym, tworzonym przy współudziale samorządu z mieszkańcami, właścicielami nieruchomości oraz partnerów społeczno-gospodarczych. W opracowaniu jasno określono zasady finansowania i wielkość pomocy ze środków własnych i źródeł zewnętrznych. Wyznaczony obszar rewitalizacji jest spójny geograficznie i funkcjonalnie, a opisane projekty odnoszą się zarówno do działań technicznych, gospodarczych jak i społecznych.

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Łęczna na lata 2009-2015 ma za zadanie doprowadzić do ożywienia rewitalizowanego obszaru, poprawić jego funkcjonowanie, estetykę, wygodę użytkowania oraz poprawić jakość życia jego mieszkańców. Dzięki realizacji LPR dojdzie od pozytywnych zmian przestrzennych, społecznych i gospodarczych, które w oparciu o realizację różnorodnych przedsięwzięć inwestycyjnych, będą stymulowały kierunki zmian oraz pozwolą odwrócić negatywne tendencje społeczno – gospodarcze.

CEL LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

Celem Lokalnego Programu Rewitalizacji jest wyprowadzenie obszaru ze stanu kryzysu poprzez procesy przemian przestrzennych, społecznych i ekonomicznych, które wyeliminują większość negatywnych zjawisk społecznych i staną się nowym impulsem rozwoju dla miasta Łęczna.

Powyższy cel zostanie osiągnięty poprzez:

- renowację obszarów o znaczącym wpływie na funkcjonowanie całego miasta oraz infrastruktury społecznej i budynków o wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym i turystycznym;
- wytworzenie nowych funkcji obszaru;
- poprawę stanu środowiska naturalnego w wyniku wybudowania infrastruktury wodno-kanalizacyjnej;
- poprawę dostępności komunikacyjnej;
- wzmocnienie istniejących i wytworzenie nowych obszarów aktywności gospodarczej;
- poprawę jakości produktu turystycznego oferowanego przez miasto, co wpłynie na zwiększenie liczby turystów;
- poprawę stanu bezpieczeństwa publicznego.

Zidentyfikowane w Programie problemy i zaproponowane działania są wynikiem przeprowadzenia diagnozy istniejącego stanu, a określone w ten sposób potrzeby stanowią podstawę do przyjęcia kierunków rewitalizacji.

Efektem końcowym Lokalnego Programu Rewitalizacji jest realizacja zaplanowanych działań w zakresie przestrzennym i społeczno-gospodarczym. W wyniku realizacji powyższych działań dojdzie do pobudzenia gospodarczego miasta, stworzenia nowych miejsc pracy, poprawy estetyki przestrzennej, warunków bezpieczeństwa i życia mieszkańców.

2. POWIĄZANIA DOKUMENTU Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI MIASTA ŁĘCZNA I REGIONU

Cele i założenia Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Łęczna na lata 2009-2015 są komplementarne z celami i priorytetami innych dokumentów planistycznych zarówno tych na poziomie kraju, województwa, powiatu jak i tych na poziomie gminy.

Do dokumentów krajowych, z którymi powiązany jest niniejszy Program można zliczyć: *Strategię Rozwoju Kraju na lata 2007-2015*, do wojewódzkich: *Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2006-2020*, *Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013* oraz *Program Rozwoju i Rewitalizacji Miast dla Województwa Lubelskiego*. Lokalny Program Rewitalizacji spójny jest również ze *Strategią Rozwoju Powiatu Łęczyńskiego na lata 2009-2015*. Dokumentami planistycznymi na poziomie gminy powiązanymi z LPR są: *Strategia Rozwoju Gminy Łęczna 2009-2020* oraz *Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łęczna na lata 2006 – 2010*.

Strategia Rozwoju Kraju na lata 2007-2015 – jest podstawowym dokumentem strategicznym określającym cele i priorytety rozwoju społeczno-gospodarczego Polski oraz warunki, które powinny ten rozwój zapewnić. Głównym celem SRK jest podniesienie poziomu i jakości życia mieszkańców Polski.

Cel ten realizowany jest dzięki przyjętym priorytetom:

1. Wzrost konkurencyjności i innowacyjności gospodarki
2. Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej
3. Wzrost zatrudnienia i podniesienie jego jakości
4. Budowa zintegrowanej wspólnoty społecznej i jej bezpieczeństwa
5. Rozwój obszarów wiejskich
6. Rozwój regionalny i podniesienie spójności terytorialnej

Cel i zakres Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Łęczna na lata 2009-2015 wpisuje się w cel główny i priorytety Strategii Rozwoju Kraju.

Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2006-2020 – jest dokumentem strategicznym o charakterze długofalowym, wyznaczającym cele i kierunki rozwoju województwa lubelskiego do roku 2020.

Celem nadrzędnym jest osiągnięcie trwałego i zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego Lubelszczyzny poprzez zwiększenie konkurencyjności województwa oraz optymalne wykorzystanie jego wewnętrznych potencjałów rozwojowych.

Priorytetowymi kierunkami rozwoju województwa lubelskiego na lata 2006-2020 są:

1. Wzrost konkurencyjności regionalnej gospodarki oraz jej zdolności do tworzenia miejsc pracy;
2. Rozwój nowoczesnego społeczeństwa i zasobów ludzkich dostosowanych do wymogów gospodarki opartej na wiedzy;
3. Poprawa atrakcyjności i spójności terytorialnej województwa lubelskiego;
4. Rozwój współpracy międzyregionalnej oraz poprawa skuteczności wdrażania polityki rozwoju regionu.

Założenia Programu Rewitalizacji Miasta Łęczna wpisują się w cel nadrzędny, priorytety oraz cele pośrednie Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 - stwarza możliwość skuteczniejszej absorpcji środków unijnych a zarazem rozwoju Lubelszczyzny oraz wyrównania różnic dzielących Województwo Lubelskie od innych regionów Unii Europejskiej, a przez to realizację założeń odnowionej Strategii Lizbońskiej w zakresie rozwoju gospodarczego i wzrostu zatrudnienia.

Celem Głównym RPO WL jest: „Podniesienie konkurencyjności Lubelszczyzny prowadzące do szybszego wzrostu gospodarczego oraz zwiększenia zatrudnienia z uwzględnieniem walorów naturalnych i kulturowych regionu”.

Niniejszy dokument w szczególności wpisuje się w cel osi III RPO WL: „Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej regionu poprzez wsparcie dla obszarów rewitalizowanych i terenów inwestycyjnych”, a projekty wskazane w LPR kwalifikują się do pozyskania środków w ramach działania 3.2. „Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich”

Program Rozwoju i Rewitalizacji Miast dla Województwa Lubelskiego -

do zadań tego programu należy:

- wdrażanie celów i kierunków działań Strategii Rozwoju Województwa,
- wzmocnienie rangi ośrodków miejskich, poprawa funkcjonalności i wizerunku miast w obszarze województwa,
- przyśpieszenie innowacyjnych przemian i poprawa jakości życia w województwie,
- koordynacja działań i poprawa skuteczności w realizacji inwestycji,
- pomoc w realizacji strategii rozwoju miast i lokalnych programów rewitalizacji,

-rozwijanie partnerstwa w rozwoju regionalnym i lokalnym.

Celem nadrzędnym Programu Rozwoju i Rewitalizacji Miast dla Województwa Lubelskiego jest: „Poprawa atrakcyjności i konkurencyjności miast regionu służąca zrównoważonemu rozwojowi województwa”.

Powyższy cel jest realizowany przez następujące priorytety:

1. Rewitalizacja zdegradowanych terenów miejskich,
2. Poprawa standardów funkcjonowania i rozwoju miast,
3. Wzrost i efektywne wykorzystanie potencjału miast.

Zaproponowane w Lokalnym Programie Rewitalizacji dla Miasta Łęczna na lata 2009-2015 projekty wpisują się zakres ww. priorytetów.

Strategia Rozwoju Powiatu Łęczyńskiego na lata 2009-2015 - celem nadrzędnym (misją) jest: podniesienie poziomu jakości życia mieszkańców oraz zrównoważony rozwój, wykorzystujący walory przyrodnicze, krajobrazowe i kulturowe, tworząc korzystne warunki do rozwoju rolnictwa, przedsiębiorczości i turystyki.

Projekty wskazane w LPR wpisują się w cel 1.1 Strategii Rozwoju Powiatu Łęczyńskiego: Rozwój podstawowej infrastruktury poprawiającej funkcjonowanie lokalnej gospodarki.

Strategia Rozwoju Gminy Łęczna 2009-2020 - celem nadrzędnym dokumentu jest: „Tworzyć dogodne warunki dla rozwoju mieszkańców. Stworzyć dogodne warunki dla rozwoju przedsiębiorstw przyjaznych dla środowiska. Wspierać rozwój turystyki”. Określony w strategii cel strategiczny A: „Gmina z dobrze rozbudowaną infrastrukturą techniczno-ekonomiczną zapewniająca funkcjonowanie ponadlokalnego ośrodka spełniającego funkcje administracyjne, edukacyjne, kulturalne, usługowe i przemysłowe” będzie możliwy do osiągnięcia poprzez realizację zadań LPR.

Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łęczna na lata 2006 - 2010.

Celem generalnym Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łęczna jest: „Zapewnienie mieszkańcom lepszych warunków życia poprzez aktywizowanie społeczeństwa i stworzenie ram efektywnej współpracy instytucji i organizacji pozarządowych”.

Cel ten będzie spełniony dzięki realizacji następujących celów strategicznych:

1. Stworzenie skutecznego systemu pomocy opartego na współpracy instytucji i organizacji pozarządowych oraz wsparciu rozwoju zawodowego osób uczestniczących w rozwiązywaniu problemów społecznych;
2. Rozwinięcie kompleksowej pomocy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym i umożliwienie pełnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym;
3. Pobudzanie lokalnego rynku pracy;
4. Zwiększenie udziału społeczności lokalnej w życiu społecznym;
5. Efektywne zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży.

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Łączna wpisuje się w cel generalny i cele strategiczne Strategii w sposób pośredni. Realizacja zadań w ramach rewitalizacji wpłynie pozytywnie na sferę społeczno-gospodarczą miasta i będzie skutkować poprawą warunków życia mieszkańców.

3. DIAGNOZA STANU WYJŚCIOWEGO

POŁOŻENIE I RYS HISTORYCZNY

Miasto Łęczna jest położone w centralnej części województwa lubelskiego. Początki miasta datowane są na 1467 rok, kiedy Jan z Tęczyna otrzymał od króla Kazimierza Jagiellończyka przywilej zbudowania miasta u ujścia rzeki Świnki do Wieprza. Wraz z aktem lokacyjnym nadano prawo do organizowania w Łęcznej jarmarków, w których brali udział handlarze z całej Europy. Łęczna wyrosła na silny ośrodek miejsko-handlowo-rzemieślniczy. Stale wzrastała liczba mieszkańców, powstawały nowe budowle, miasto rozwijało się przestrzennie, mimo nękających je w XVI w. pożarów i najazdów. W XVII i XVIII wieku nastąpił regres Łęcznej. W XIX w., na skutek upadku Rzeczypospolitej, walk niepodległościowych, wytyczenia nowych dróg handlowych i linii kolejowych, które ominęły Łęczną oraz kolejnych pożarów, które w latach 1846 i 1881 r. zniszczyły całą zabudowę centrum, jarmarki łęczyńskie straciły swój międzynarodowy charakter, a Łęczna już nie powróciła do dawnej świetności. Dopiero w drugiej połowie XX w. kiedy w rejonie Łęcznej odkryto złoża węgla kamiennego i wybudowano kopalnię w Bogdanie miasto ponownie zaczęło się rozwijać.

Obecnie Łęczna jest siedzibą gminy miejsko-wiejskiej, a także miastem powiatowym. Miasto zamieszkuje nieco ponad 21 tys. osób, co stanowi 1% ludności województwa (obszar całej gminy miejsko-wiejskiej posiada 24,8 tys. mieszkańców). W regionalnej sieci osadniczej Łęczna zaliczana jest do miast średnich.

Generalnie miasto cechuje się dobrą dostępnością komunikacyjną. Łęczna leży na skrzyżowaniu drogi krajowej nr 82 (Lublin - Włodawa) oraz dróg wojewódzkich: nr 820 (Łęczna - Sosnowica Dwór), nr 829 (Łucka -

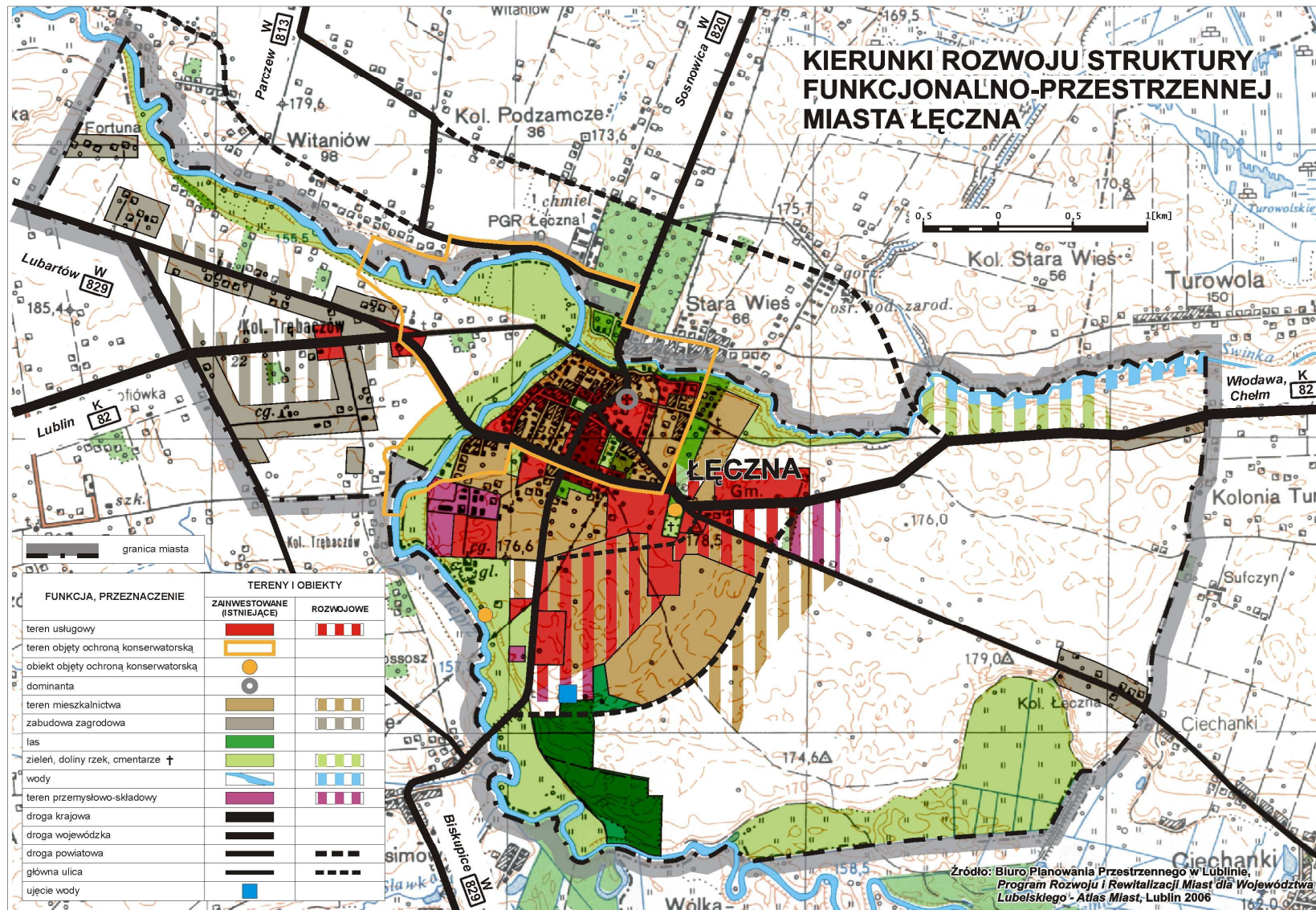

Łęczna - Biskupice) oraz 813 (Międzyrzec Podlaski - Parczew - Ostrów Lubelski - Łęczna). Łęczna znajduje się w odległości 22 km od Lublina, ok. 180 km od Warszawy, ok. 70 km od polsko-ukraińskiego przejścia drogowego w Dorohusku.

ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE

Łęczna zbudowana jest z dwóch genetycznie różnych części. Pierwszą z nich jest położone w widłach Wieprza i Świnki Stare Miasto, w którym dominuje budownictwo jednorodzinne i zachował się dawny układ ulic i placów targowych. Druga część miasta to przylegające od wschodu i południowego wschodu nowe osiedla z typową zabudową wielorodzinną. Można stwierdzić, że zabudowa mieszkaniowa w Łęcznej jest młoda, gdyż około 60% budynków mieszkalnych pochodzi z okresu po 1970 roku, a tylko niecałe 20% pochodzi sprzed 1944 roku.

KIERUNKI ROZWOJU STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ MIASTA ŁĘCZNA

ZABYTKI KULTURY

O historii i bogatym dziedzictwie kulturowym miasta świadczą liczne zabytki. Na terenie Łęcznej zarejestrowanych jest wiele zabytków architektury i kultury. Wśród nich można wyróżnić:

* Kościół pw. św. Marii Magdaleny w Łęcznej;

Kościół parafialny wybudowany w latach 1618-1631, w stylu późnego renesansu, zwanego też lubelskim, konsekrowany w 1639 roku. Jego fundatorem był ówczesny dziedzic miasta - Adam Noskowski, podkomorzy lubelski. Kościół ma kształt krzyża, długości 78 i szerokości 35 łokci (około 45 i 20 m). Zbudowany z kamienia i częściowo z cegły, otynkowany. Jednonawowy, prostokątny, czteroprzęsłowy, z dwiema prostokątnymi kaplicami po stronie północnej i południowej. Prezbiterium węższe i niższe od nawy, dwuprzęsłowe, zamknięte półkoliście. Przy nim, od strony południowej, czworoboczna zakrystia, a od strony północnej skarbiec z cylindryczną klatką schodową. Wnętrze nawy rozczłonkowane pilastrami. Sklepienie kolebkowe z lunetami, zaś w kaplicach klasztorne z latarniami. W kaplicach znajdują się pozostałości późnorenesansowych sztukaterii. Okna wysokie, wąskie, zamknięte ostro-łukami. Od strony głównego wejścia usytuowany chór muzyczny, rozpięty na całą szerokość nawy, wsparty na trzech łukach. Pod kościołem krypta, miejsce pochówku kilku łączyńskich dziedziców z rodu Noskowskich i Firlejów oraz ich potomstwa.

Fasada świątyni jednokondygnacyjna, trójprzęsłowa, rozczłonkowana pilastrami. Elewacje boczne wsparte czterema szkarpami, u góry gzyms konsolkowy. Wejście zamknięte łukiem odcinkowym w profilowanym obramieniu, powyżej ostrołukowa płycina, w ornamentowej ramie, z płaskorzeźbą przedstawiającą postać św. Marii Magdaleny - patronki kościoła, nad nią okulus. W przęsłach bocznych, w dolnych partiach, znajdują się konchowe nisze, powyżej okna. Szczyt fasady zwieńczony trójkątnie, ujęty po bokach w czworoboczne, niewyodrębnione wieżyczki, rozczłonkowany dołem wraz z wieżyczkami za pomocą pilastrów, podtrzymujących belkowanie. Między

pilastrami na osi płycina zamknięta łukiem nadwieszonym, po bokach pary nisz muszlowych i w polach skrajnych otwory dzwonowe zamknięte łukiem półpełnym. W trójkątnym zwieńczeniu okulus z zegarem. Dachy dwuspadowe, nad zakrystią i skarbcem pulpity. Cały dach, jak też kopuły kaplic i hełmy wieżyczek kryte blachą.

Wewnątrz kościoła znajduje się pięć ołtarzy barokowych; ołtarz główny z elementami rokokowymi. Na uwagę zasługuje relikwiarz barokowy z 1662 roku, krucyfiks barokowy z drugiej połowy XVII wieku, tablica konsekracyjna z 1639 roku z czarnego marmuru, tabernakulum w ołtarzu głównym z pierwszej połowy XVIII wieku rzeźbione, z puttami, relikwiarzami i malowaną sceną Udzielania Komunii Św., ambona i chrzcielnica z XVIII wieku. Ponadto obrazy: Ukrzyżowania z klęczącą u stóp krzyża św. Marią Magdaleną, z 1772 roku, sygnowany przez Benedykta Pawłowskiego z Kodnia, Wizji św. Jana Nepomucena z herbem Szeptyckich, Komunii św. Onufrego, św. Hieronima, św. Boromeusza, Zesłania Ducha Świętego, Zmartwychwstania, Ustanowienia Komunii Świętej podczas Ostatniej Wieczerzy - wszystkie z XVIII wieku. Nad wejściem do skarbcza portret barokowy Jana III Sobieskiego, nad drzwiami zakrystii barokowy portret dziedzica Łęcznej Wacława Rzewuskiego.

Kościół uszkodzony przez pożary w latach: 1715, 1730, 1761. Restaurowany w latach: 1836, 1856-1860, 1909, 1924. Odnawiany w latach: 1951, 1967, 1983.

**Powyższe zdjęcie pochodzi ze strony internetowej Urzędu Miejskiego w Łęcznej*

*** Dawna mansjonaria**

Wybudowana około 1639 roku z fundacji Adama Noskowskiego, podkomorzego lubelskiego, z przeznaczeniem dla księży mansjonarzy, w stylu późnego baroku. Budynek na rzucie prostokąta, murowany z kamienia i cegły, otynkowany, parterowy, z mieszkalnym poddaszem, podpiwniczony. Dwu i półtraktowy. Pośrodku, na osi podłużnej korytarz, z odchodzącą od niego wąską sionką w trakcie zachodnim. Korytarze posiadają sklepienia kolebkowe i kolebkowo-krzyżowe. W jednym z pomieszczeń w trakcie zachodnim zachowało się sklepienie kolebkowo-

krzyżowe, w pozostałych sufity. Ściany zewnętrzne rozczłonkowane pilastrami, z profilowanym gzymsem wieńczącym. Dach mansardowy z facjatami, kryty blachą.

Budynek uszkodzony przez pożar w 1715 roku. W latach 1767-1774 gruntownie restaurowany przez biskupa płockiego Hieronima Szeptyckiego, dziedzica Łęcznej. Remont zakończył jego bratanek ksiądz Marcin Szeptycki, ówczesny proboszcz parafii łączyńskiej i przeznaczył go na plebanię. W 1829 roku budynek znów wymagał remontu i nie był zamieszkanym. W 1930 roku dach gruntownie przebudowano według projektu architekta Trzczińskiego, zastępując łamany polski, mansardowym.

**Powyższe zdjęcie pochodzi ze strony internetowej Urzędu Miejskiego w Łęcznej*

*** Dzwonnica;**

Wzniesiona po 1781 a przed 1805 rokiem, z cegły, na planie czworoboku, w stylu późnego baroku. Posadowiona na wysokim cokole, dwukondygnacyjowa. Naroża budynku zaokrąglone, ujęte potrójnymi pilastrami, ściany z wydłużonymi płycinami, zwieńczone gzymsem wyłamanym na osiach ku górze, z okulusami. W dolnej kondygnacji

niewielkie otwory okienne, w górnej dzwonowe, znacznie wydłużone, zamknięte półkuliście. Dach namiotowy kryty blachą, zwieńczony krzyżem. Dzwonnica remontowana w latach: 1827, 1858. Drobne reperacje w latach następnych. W 1991 roku zmieniono pokrycie dachu na blachę miedzianą.

W 1805 roku wyposażona była w cztery dzwony, w 1829 roku było ich trzy. W czasie I wojny światowej pozbawiona dzwonów przez Rosjan. W 1925 roku, staraniem księdza proboszcza Wacława Krasuskiego, zakupione zostały trzy, w tonacji, G, C, E. W czasie II wojny światowej zrabowane przez Niemców. Trzy nowe dzwony pojawiły się dopiero w 1959 roku, czwarty - zakupiony przez księdza proboszcza Szczepanika.- dodano siedem lat później.

**Powyższe zdjęcie pochodzi z Urzędu Miejskiego w Łęcznej*

* Synagoga

Wzniesiona około połowy XVII wieku, na podstawie zgody wydanej w 1648 roku przez dziedziczkę Katarzynę Noskowską i biskupa krakowskiego. Pierwotnie renesansowa, przypuszczalnie zwieńczona attyką, z dachem pogrążonym. Orientowana. Po przebudowach barokowa, z zachowanym renesansowym

wystrojem wnętrza. Murowana z kamienia wapiennego, po kataklizmach uzupełniana cegłą, otynkowana. Na planie prostokąta. W narożach i od północy oszkarpowana.

Elewacja zewnętrzna południowa i północna trójosiowa, wschodnia dwuosiowa, z głębokimi wnękami arkadowymi, w

których wysoko umieszczone okna, zamknięte półkoliście. Do ściany zachodniej dobudowany po wojnie dwukondygnacyjny budynek, na miejscu rozebranego przedsionka i części kobiecej. Dach łamany polski, kryty gontem. Wewnątrz, na ścianie wschodniej Aro ha-kodesz (szafa na Rodały) murowany, dwukolumnowy, dwukondygnacyjny z dekoracją stiukową z połowy XVII wieku. W środkowej części znajduje się murowana bima, na planie kwadratu, z czterema kolumnami toskańskimi, na których półkoliste arkady i dwukondygnacyjowa nastawa. Na każdej ze ścian pierwszej kondygnacji znajdują się po dwa okienka zamknięte łukiem odcinkowym, na drugiej po jednym większym oknie, również zamkniętym łukiem odcinkowym. Kondygnacja pierwsza posiada sklepienie krzyżowe, dekorowane - jak i cała bima - renesansową sztukaterią. Na ścianie zachodniej sześć, częściowo przymurowanych, otworów okiennych, zamkniętych łukiem odcinkowym, do dawnej części kobiecej.

Synagoga spalona w 1846 i 1881 roku. Następnie odbudowana. Po II wojnie światowej zniszczona. Odbudowana w latach 1953-1964. W latach 1991-1992 wyremontowano dach, wraz ze zmianą pokrycia, dokonano rozbiórki skorodowanej części szkarpy przy północno-zachodnim narożniku. W 1993 roku generalnemu remontowi poddano kolumny bimy. W 1994 roku odsłonięte polichromie na bimie i

Aron ha-kodesz. W 1996 roku zrekonstruowano podium przy Aron-ha-kodesz. Od 1966 roku w synagodze mieści się Muzeum Regionalne.

**Powyższe zdjęcie pochodzi z Urzędu Miejskiego w Łęcznej*

*** Synagoga tzw. Mała**

Synagoga Mała – Dom Modlitwy, szkoła żydowska. Wybudowana na początku XIX wieku. Uległa zniszczeniu podczas pożaru w 1846 roku. Odbudowana w 1859 roku. Ponownie zniszczona przez pożar w 1881 roku i następnie odbudowana w 1894 roku. Budynek na planie zbliżonym do kwadratu, murowany z cegły, otynkowany, jednokondygnacyjny, z poddaszem. Od strony

wschodniej i północnej, na skutek spadku terenu, wsparty na wysokim cokole. Ściana północna wzmocniona czterema szkarpami na wysokość cokołu. Zewnątrz ściany zakończone profilowanym gzymsem. Elewacja frontowa pięcioosiowa, z ryzalitami. Ryzalit środkowy zwieńczony attyką. Otwory okienne wydłużone, prostokątne, z podokiennikami. Dach dwuspadowy, kryty blachą. Zapewne zaraz po wojnie wnętrze synagogi przebudowano, dostosowując je do nowych funkcji. Rozebrano wówczas murowaną bime, także murowany Aron ha-kodesz, malaturą zasłonięto polichromie, zamurowano ścienne nisze. W 1950 roku w synagodze mieściła się kaszarnia, po 1954 roku filia lubelskiej Spółdzielni Pracy "Drewno", następnie zakład krawiecki. W latach 1992-1993 budynek poddano generalnemu remontowi i adaptacji na potrzeby biblioteki. Od października 1993 roku mieści się w nim Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna. Z dawnego wyposażenia zachowała się jedynie kamienna umywalnia do rytualnego obmywania rąk w konchowej niszy, na ścianie zachodniej.

**Powyższe zdjęcie pochodzi z Urzędu Miejskiego w Łęcznej*

* Ratusz łączyński

Jest to budynek wybudowany według planu opracowanego 15 stycznia 1888 roku przez inżyniera architekta powiatu lubartowskiego, Lenkowskiego, z przeznaczeniem na odwach. Funkcję taką pełnił do I wojny światowej. Jest to budynek klasycystyczny, murowany z cegły, na planie prostokąta, otynkowany, parterowy, dwutraktowy. Naroża boniowane. Ścianę frontową

zdobi czterokolumnowy portyk z trójkątnym szczytem. Dach czterospadowy, kryty blachą. Po 1920 roku władze miasta przebudowały go na biura magistratu i kasę miejską i odtąd nosi nazwę ratusza. Dobudowano wówczas od zachodu oficynę na areszt i mieszkanie stróża. Zniszczony w czasie II wojny światowej. Odbudowany w latach 1961-1963 i zrekonstruowany.

Zachodnią oficynę rozebrano. Od 1971 roku siedziba Urzędu Stanu Cywilnego.

**Powyższe zdjęcie pochodzi z Urzędu Miejskiego w Łęcznej*

* Dom z podcieniami;

przy ul. Krasnystawskiej 4. Wzniesiony około połowy XIX wieku. Murowany z cegły, otynkowany, na planie prostokąta, dwutraktowy. Wzdłuż elewacji frontowej podcień, wsparty pierwotnie na słupach drewnianych, aktualnie na murowanych. Dach dwuspadowy do 1994 roku kryty blachą, obecnie eternitem.

**Powyższe zdjęcie pochodzi z Urzędu Miejskiego w Łęcznej*

* Domy zajezdne;

zachowane przy ul. 3 Maja oraz przy Placu Kanałowym. Domy-hotele o unikalnej architekturze z XIX wieku. Drewniane, z sienią zajezdną, stanowiącą około 40% powierzchni domu. Dachy czterospadowe, kryte blachą.

* Budynek dawnej plebanii.

Zbudowany około 1858 roku przez księdza proboszcza Bolesława Wrześniewskiego, z przeznaczeniem na plebanię. Wchodzi w skład zabytkowego zespołu przykościelnego.

Drewniany,

jednokondygnacyjny,

podpiwniczony, z mieszkalnym poddaszem, z trzema gankami

oraz tarasem od strony południowej. Nakryty dachem

dwuspadowym z wystawkami w połaciach. Zarówno wystawki jak i szczyty ozdobione krzyżulcami ze sterczynami. Budynek posiada zachowane elementy dekoracji laubzegowej oraz detale wystroju o cechach stylu szwajcarskiego. W 1920 roku nabył go Wacław Kopiński, pierwszy po odzyskaniu niepodległości burmistrz miasta.

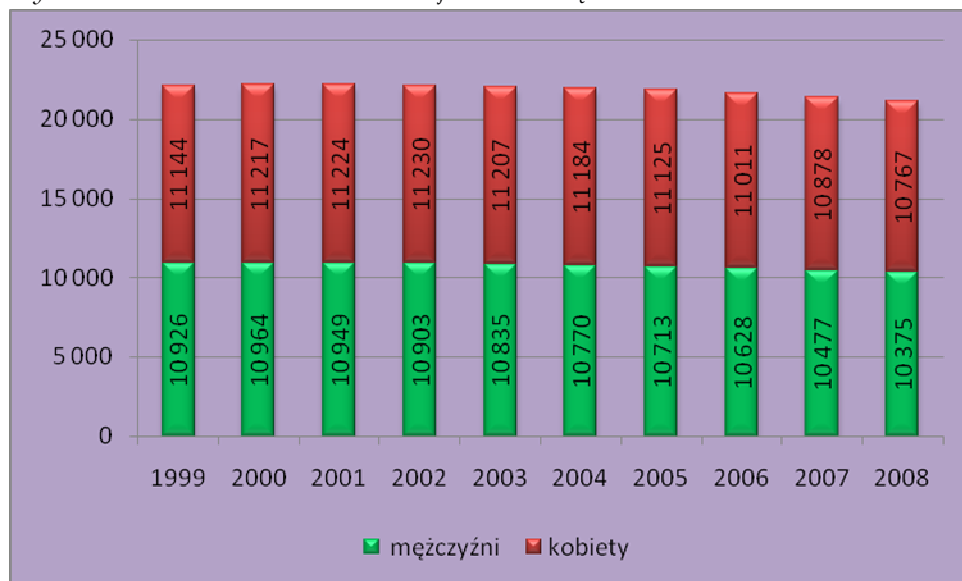
**Powyższe zdjęcie pochodzi z Urzędu Miejskiego w Łęcznej*

3.1. SPOŁECZEŃSTWO

DEMOGRAFIA

Na koniec 2008 roku liczba ludności miasta kształtowała się na poziomie 21,1 tys. osób i od 2000 wykazuje niewielką tendencję spadkową. Długoterminowe prognozy demograficzne wskazują na lekki wzrost liczby ludności. Przewiduje się, że do 2025 roku liczba mieszkańców miasta wzrośnie do około 27 tys. osób.

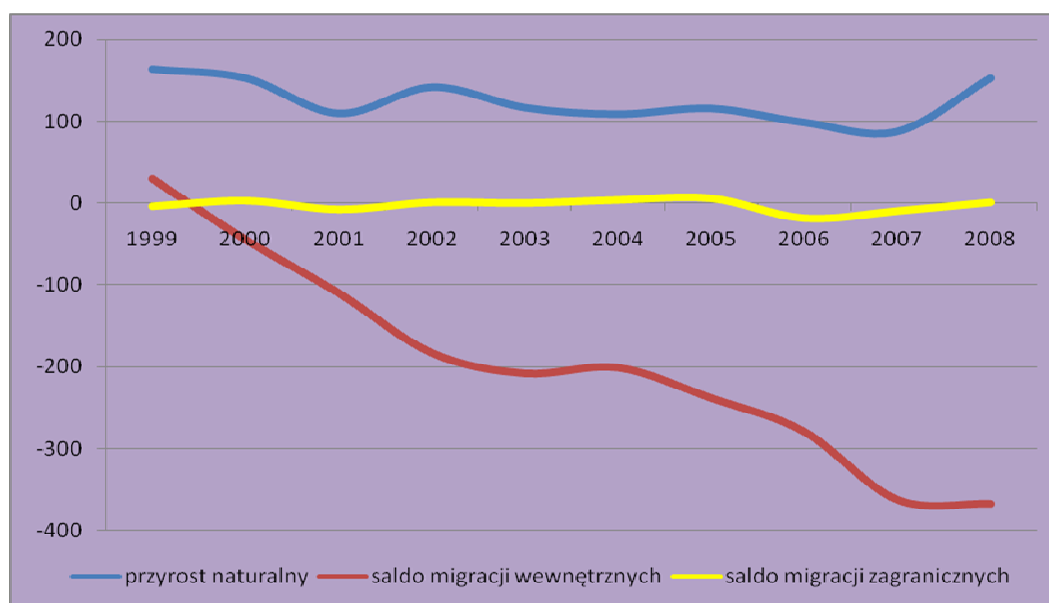
Wykres 1. Liczba ludności zameldowanej w mieście Łęczna

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej

Spadek liczby ludności spowodowany jest głównie ujemnym saldem migracji wewnętrznych. W roku 2008 wynosiło ono -367 osób, natomiast przyrost naturalny wynosił 153 osoby. Niestety nie ma oficjalnych danych mówiących o emigracji zarobkowej mieszkańców za granicę. Ocenia się, że zjawisko to jest powszechne i może dotyczyć nawet 5% mieszkańców miasta.

Wykres 2. Przyrost naturalny i migracje w mieście Łęczna

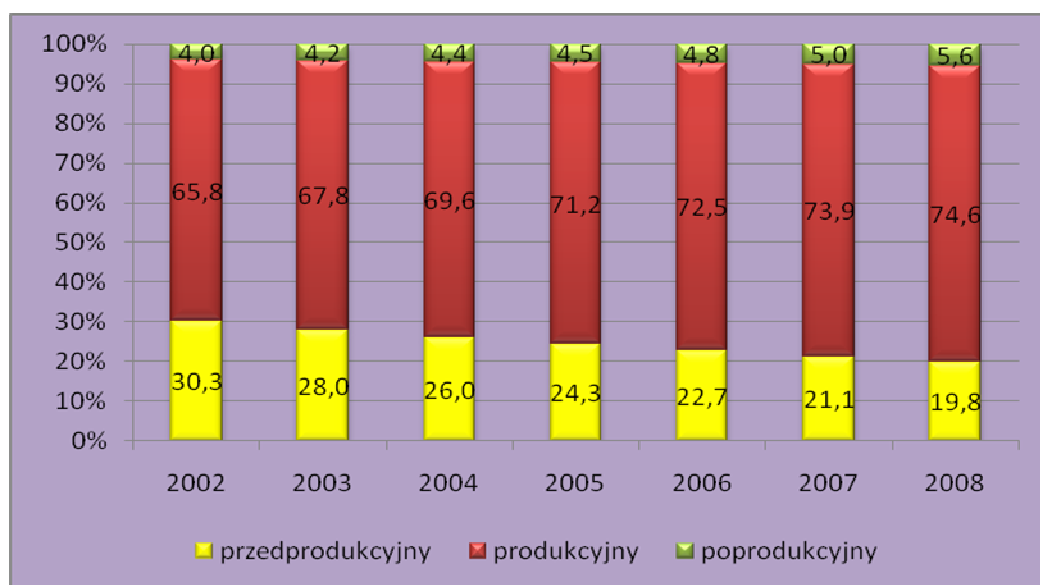

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych US

WIEK I STRUKTURA WYKSZTAŁCENIA MIESZKAŃCÓW

Ludność miasta cechuje korzystna struktura wiekowa (lepsza niż w województwie i kraju). Struktura wieku wskazuje na niski udział osób w wieku poprodukcyjnym (powyżej 59 lat dla kobiet i 64 lat dla mężczyzn). Odsetek osób w tym wieku wynosi 5,6%, podczas gdy średnia dla województwa wynosi nieco ponad 17%. Odsetek ludności w wieku produkcyjnym wynosi w mieście 74,6% (o 11,7 punktu procentowego więcej niż średnio w województwie).

Wykres 3. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem

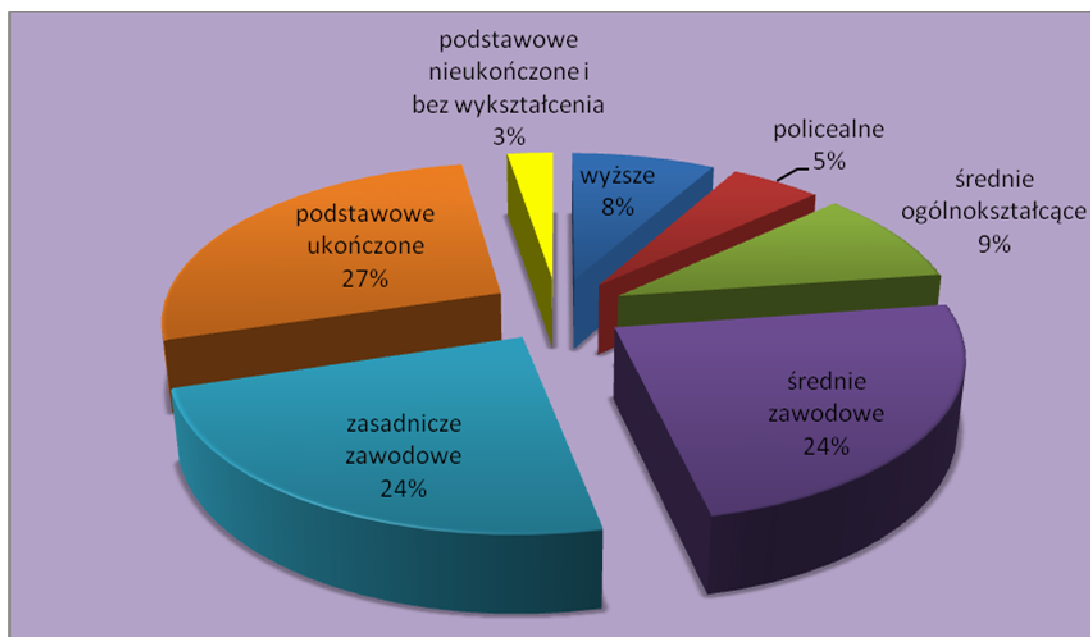
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych US

Korzystna struktura wiekowa wpływa pozytywnie na wskaźnik obciążenia demograficznego, liczonego jako liczba osób w wieku nieprodukcyjnym przepadających na 100 osób w wieku produkcyjnym. Obecnie wskaźnik ten dla miasta wynosi 34 osób i jest niższy o 25 niż w województwie (59,0). Niższa wartość tego wskaźnika wskazuje na lepsze warunki funkcjonowania lokalnej gospodarki oraz mniejsze obciążenie socjalne (w tym również dla budżetu miasta).

Wykształcenie ludności jest wskaźnikiem w dużym stopniu obrazującym potencjał miasta do rozwoju, zmiany struktury lokalnej gospodarki oraz aktywność społeczną i ekonomiczną mieszkańców. W Łęcznej notuje się porównywalny poziom wykształcenia do wartości dla kraju i województwa. Prawie 8,1% ludności z wykształceniem wyższym koresponduje z 8,4% w kraju i 8% w województwie. Wykształceniem średnim legitymuje się 38% mieszkańców miasta, przy wartościach 24% w kraju i 23,2% w województwie. Odsetek osób o najniższym poziomie wykształcenia jest również korzystny. Jedynie ok. 2,6% mieszkańców nie ma

wykształcenia nawet na poziomie ukończonej szkoły podstawowej (przy 3% dla kraju i 4,5% dla województwa).

Wykres 4. Struktura wykształcenia ludności miasta Łęczna

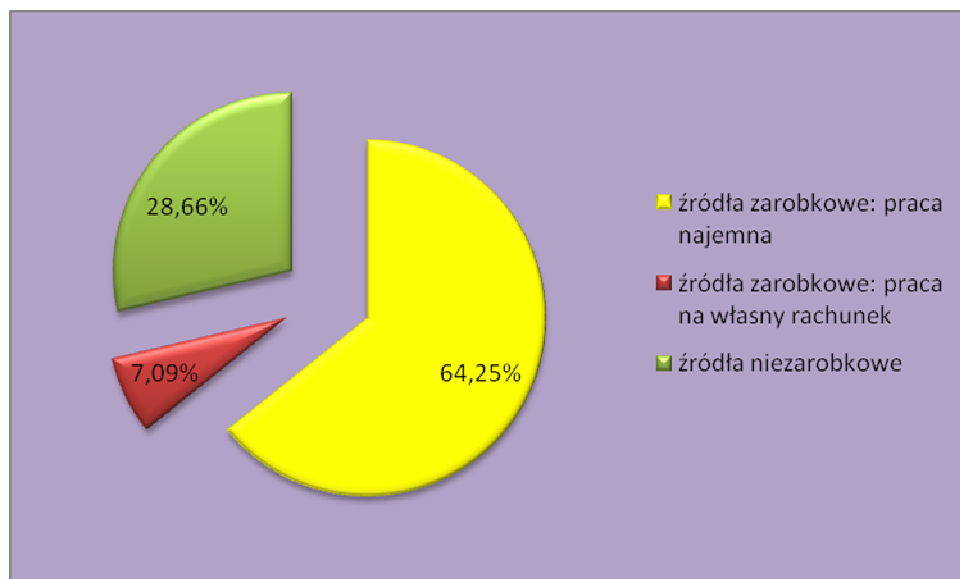
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych US

Mając na uwadze wyzwania związane z budowaniem gospodarki opartej na wiedzy, podnoszenie poziomu wykształcenia i kwalifikacji mieszkańców (w tym w systemie kształcenia ustawicznego) powinno być nadal jednym z priorytetowych działań władz miasta.

GOSPODARSTWA DOMOWE ORAZ ŹRÓDŁA ICH UTRZYMANIA

Ogółem w mieście jest 6,6 tys. gospodarstw domowych, z których przeważająca część (prawie 83%) to gospodarstwa jednorodzinne. Ponad 71% gospodarstw utrzymuje się ze źródeł zarobkowych (zatrudnienie, praca na własny rachunek, praca w gospodarstwie rolnym). Natomiast pozostała część gospodarstw domowych (29%) utrzymuje się głównie z emerytur, rent i zasiłków społecznych.

Wykres 5. Gospodarstwa domowe wg źródeł utrzymania

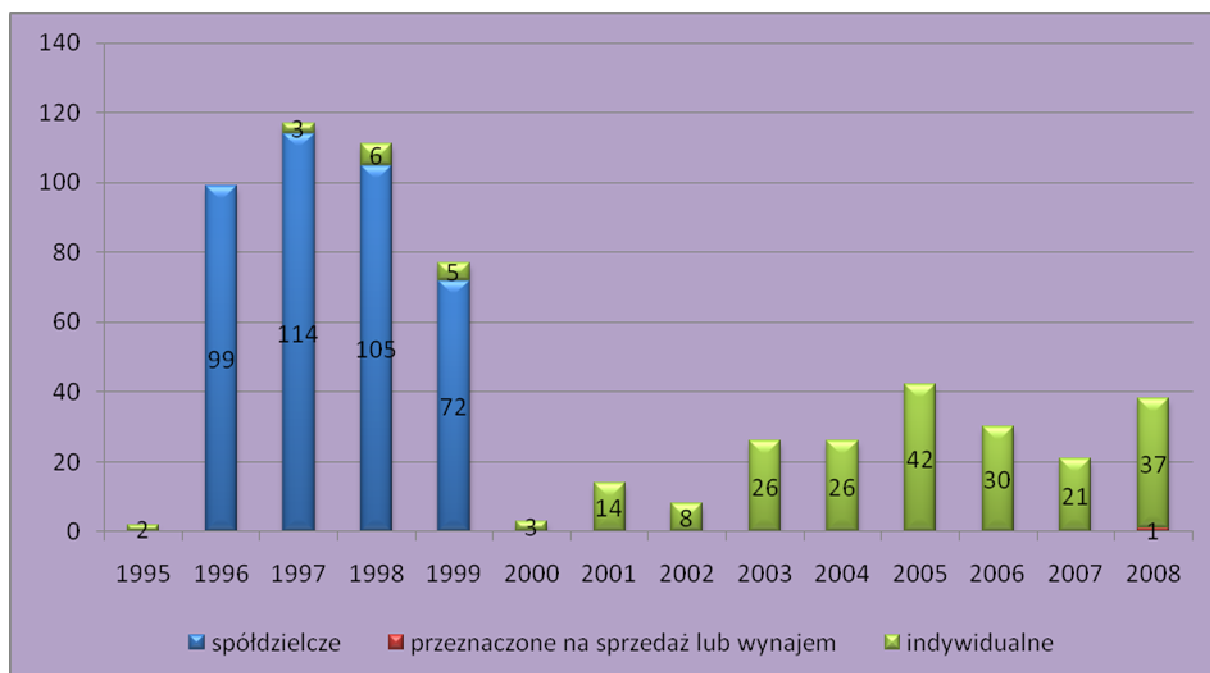
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych US

Nie ma dokładnych danych mówiących o poziomie dochodów mieszkańców miasta Łęczna. Można jedynie przypuszczać, że są one porównywalne do średniej w powiecie (3 656 zł na koniec 2008 roku) i nieco wyższe niż w województwie (2 486 zł) i kraju (2 866 zł).

WARUNKI MIESZKANIOWE

Administracyjnie Łęczna jest podzielona na 6 osiedli, na terenie których znajdują się ogółem 973 budynki mieszkalne z około 6,4 tys. mieszkań. Rokrocznie w mieście przybywa średnio 30 mieszkań indywidualnych. Tylko w roku 2008 ich liczba zwiększyła się o 38 mieszkań (ponad 4,8 tys. m² powierzchni użytkowej). W tym samym roku do użytku oddano 29 budynków mieszkalnych o powierzchni użytkowej wynoszącej ponad 4,7 tys. m² o łącznej kubaturze 24 tys. m³.

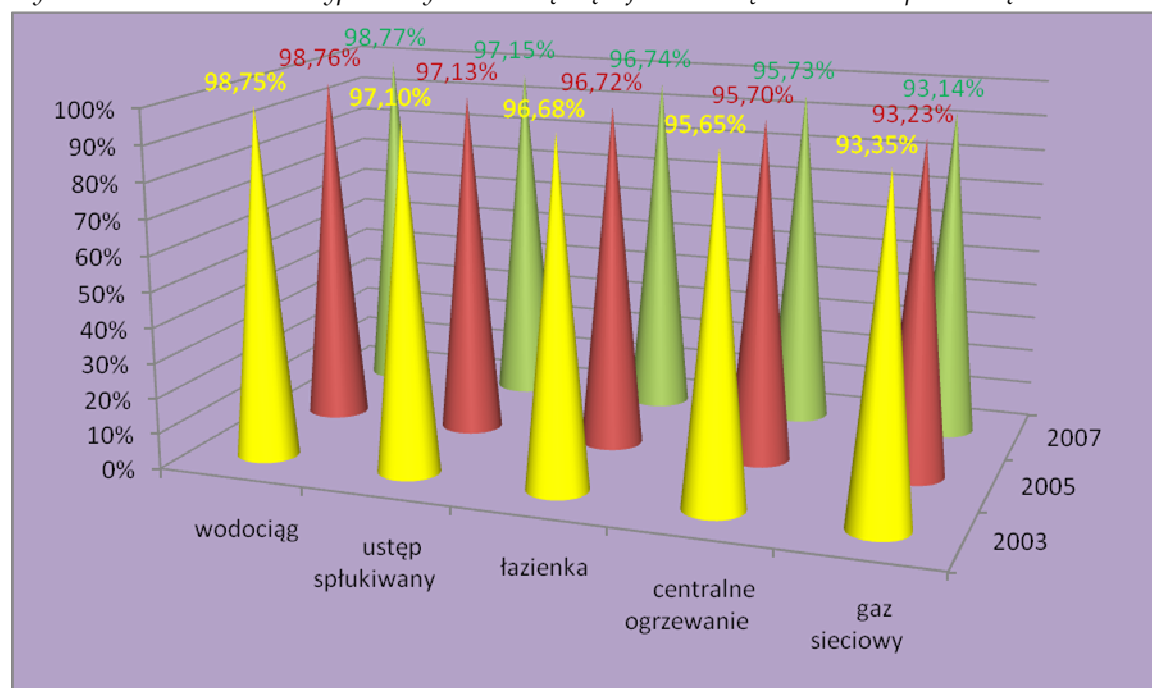
Wykres 6. Liczba mieszkań oddanych do użytku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych US

Prawie wszystkie budynki wyposażone są w infrastrukturę wodno-kanalizacyjną, ciepłowniczą i gaz sieciowy.

Wykres 7. Liczba mieszkań wyposażonych w niezbędną infrastrukturę sanitarno-ciepłowniczą

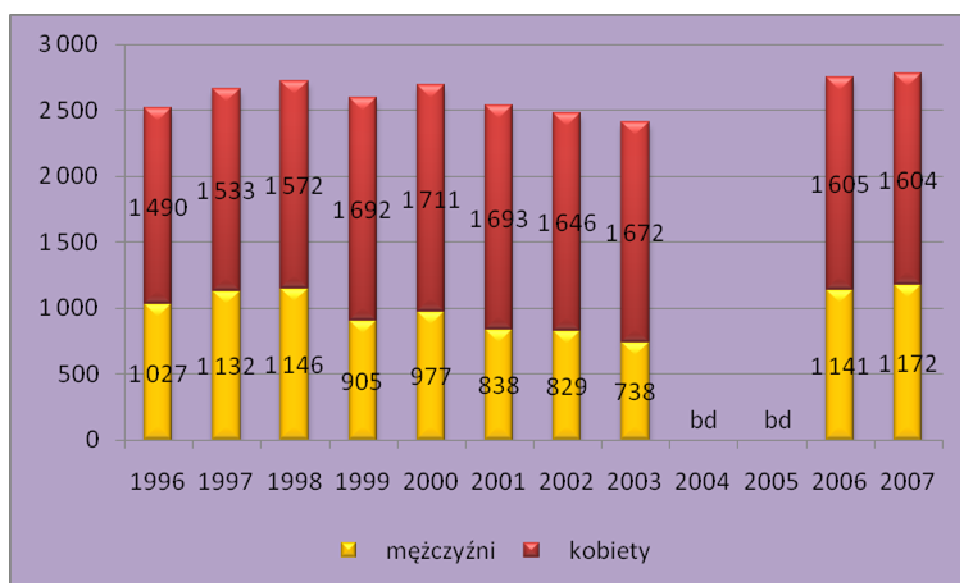

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych US

LOKALNY RYNEK PRACY

Na koniec 2007 roku liczba pracujących w mieście kształtowała się na poziomie 2 776 osób. Stosunkowo niewielka liczba pracujących wynika między innymi z faktu, że obecnie obowiązująca statystyka nie obejmuje osób pracujących w firmach mikro (zatrudniających do 9 osób), a takich na terenie miasta jest zdecydowana większość.

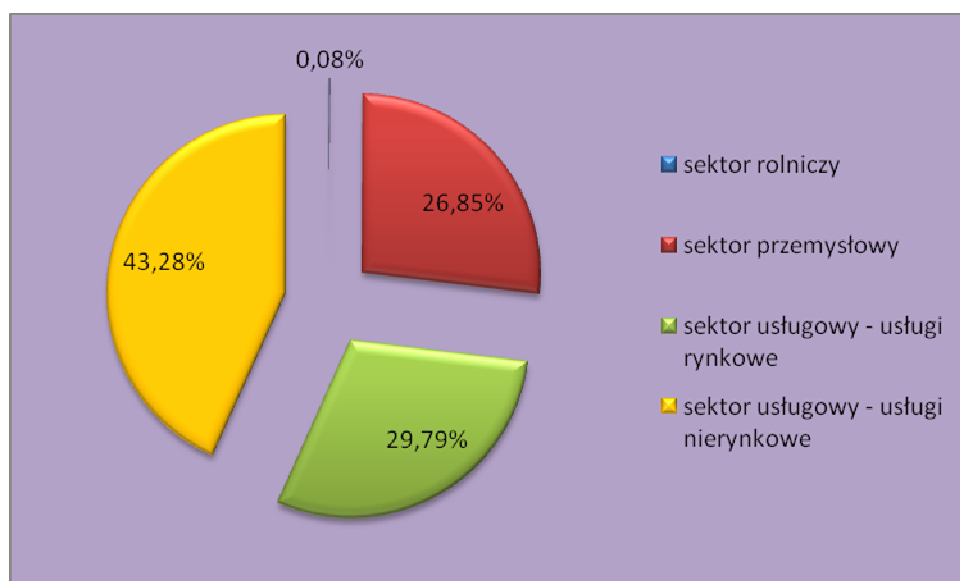
Wykres 8. Liczba pracujących w latach 1996-2007

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych US

Korzystnie kształtuje się struktura pracujących w mieście, która może świadczyć o pozytywnych zmianach restrukturyzacyjnych w lokalnej gospodarce. Aż 27% osób pracuje w sektorze przemysłowym, zaś 30% zatrudnionych jest w sektorze usług rynkowych. W najbliższych latach należy dążyć do dalszego rozwoju miejsc pracy w mieście – głównie w sektorze usług rynkowych i produkcji przemysłowej.

Wykres 9. Liczba zatrudnionych w podziale na sektory

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych US

Głównym pracodawcą dla mieszkańców Łęcznej jest Kopalnia Węgla Kamiennego Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A., która leży jednak całkowicie poza terytorium gminy. Kopalnia „Bogdanka” jest największym zakładem produkcyjnym oraz pełni rolę lidera w zakresie gospodarki, działalności sportowej i kulturalnej nie tylko w mieście i gminie Łęczna, lecz na terenie całego Powiatu Łęczyńskiego.

Do największych pracodawców w mieście można zaliczyć:

- „Kobud” Sp. z o.o. - 382 osoby*
- Szpital Powiatowy w Łęcznej - 352 osoby
- „Guest Company” Sp. z o.o. - 200 osób*
- Zespół Szkół Nr 1 w Łęcznej - 170 osób
- Zespół Szkół Nr 2 - 143 osoby
- Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Łęczna Sp. z o.o. - 125 osób
- Komenda Powiatowa Policji - 116 osób
- Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 1 w Łęcznej - 82 osoby*
- Starostwo Powiatowe w Łęcznej - 81 osób
- Górniczy Klub Sportowy „Górnik” Łęczna - 73 osoby*
- Urząd Miejski w Łęcznej - 70 osób*
- Komenda Powiatowa Straży Pożarnej - 52 osoby*
- Spółdzielnia Mieszkaniowa im. Stefana Batorego - 40 osób
- Spółdzielnia Mieszkaniowa „SKARBEK” - 36 osób

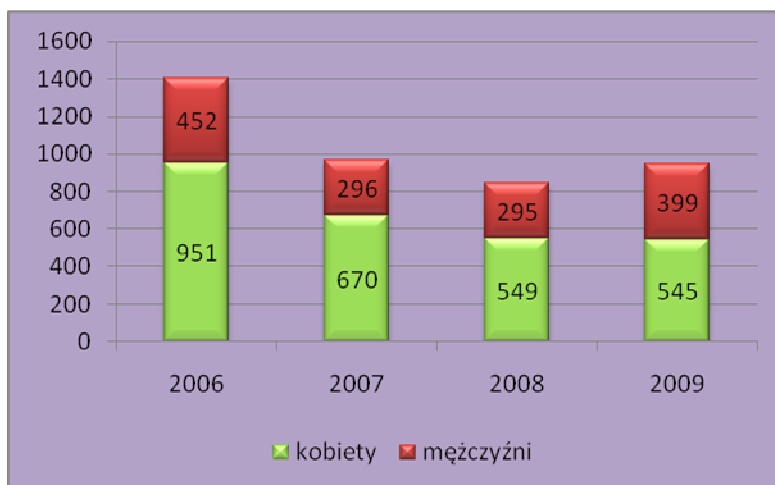
* - podmioty znajdujące się na obszarze rewitalizowanym

- Bank Spółdzielczy w Łęcznej - 33 osoby*
- Przedszkole Publiczne Nr 2 - 31 osób
- Zespół Szkół im. Króla Kazimierza Jagiellończyka - 30 osób*
- Przedszkole Publiczne Nr 5 - 27 osób
- Przedszkole Publiczne Nr 1 - 25 osób*
- Zespół Obsługi Szkół i Przedszkoli - 24 osoby*
- Przedszkole Publiczne Nr 3 - 23 osoby
- „PARKO” Redzik, Grzywa, Moniak Spółka Jawna - 15 osób*
- Przedsiębiorstwo Wielobranżowe DOLMAX - 15 osób*
- Pogotowie ratunkowe - 41 osób*
- Miejsko - Gminna Biblioteka Publiczna - 8 osób*
- Spółdzielnia Mieszkaniowa „Wspólnota” - 7 osób

POZIOM BEZROBOCIA I JEGO STRUKTURA

Na koniec 2008 roku liczba bezrobotnych w mieście wynosiła 944 osoby, z czego 58% stanowiły kobiety. Od kilku lat liczba bezrobotnych w mieście (podobnie jak w powiecie i województwie) systematycznie spada, jednak w połowie 2009 zauważalny jest niewielki wzrost liczby bezrobotnych. Stopa bezrobocia w powiecie łączyńskim (na dzień 31 grudnia 2008 roku) wyniosła 10,3%, w województwie lubelskim 11,3%, natomiast w kraju 9,5%.

Wykres 10. Liczba bezrobotnych w mieście

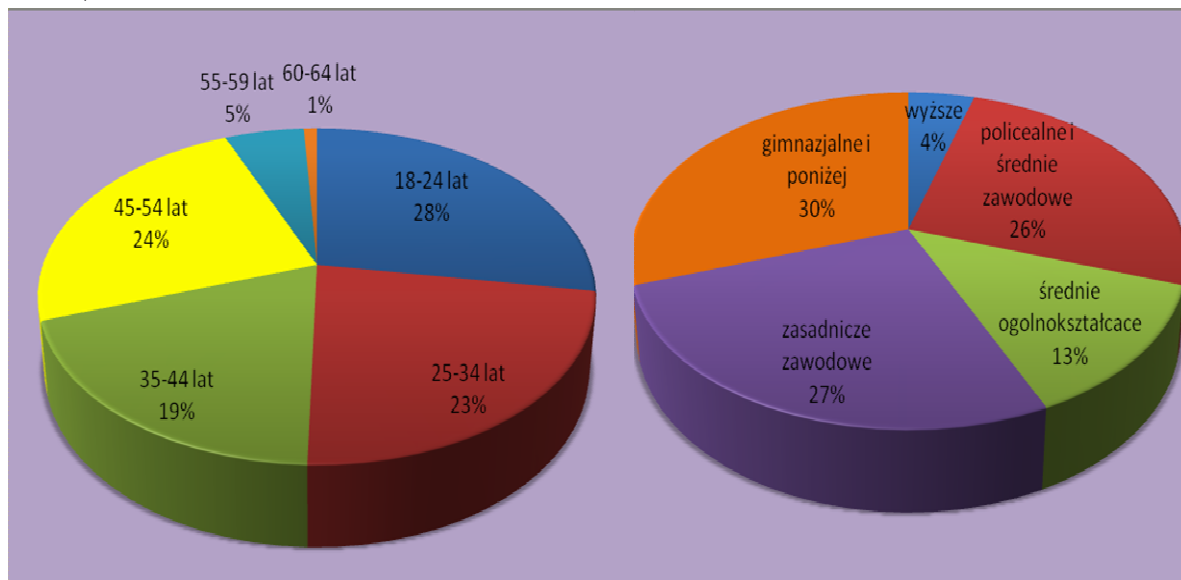

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP w Łęcznej

Nie ma dokładnych danych mówiących o strukturze bezrobocia w mieście. Generalnie wśród osób bezrobotnych dominują osoby słabo wykształcone i stosunkowo młode (od 18 do 44 roku życia). Na terenie Starego Miasta jest 109

zarejestrowanych bezrobotnych. Wśród nich dominują osoby młode (51 % poniżej 35 roku życia) oraz słabo wykształcone. Strukturę bezrobotnych na terenie Starego Miasta przedstawia Wykres 11.

Wykres 11. Struktura bezrobotnych na Starym Mieście ze względu na wiek i wykształcenie (stan na koniec lipca 2009 r.)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP w Łęcznej

POZIOM PRZESTĘPCZOŚCI I WYKROCZEŃ

Na podstawie opracowania Komendy Powiatowej Policji w Łęcznej pt.: „Ocena Stanu Bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie miasta Łęczna w roku 2008” widoczny jest wzrost przestępczości w porównaniu z rokiem 2007.

Na terenie miasta Łęczna w 2008 roku popełniono 621 przestępstw (tj. o 46 więcej w porównaniu do roku 2007). W 2008 odnotowano 482 przestępstwa o charakterze kryminalnym oraz 38 o charakterze gospodarczych. Poważnym problemem jest przestępczość wśród nieletnich, w 2008 roku w KPP w Łęcznej ujawniono 49 nieletnich sprawców, którzy popełnili 45 czynów karalnych.

3.2. GOSPODARKA

Profil gospodarczy miasta Łęczna kształtowany jest w znacznym stopniu przez dużą liczbę osób pracujących w sektorze górniczym oraz funkcję jaką pełni miasto w powiecie (ośrodek administracyjno-usługowy). Należy zwrócić uwagę także na

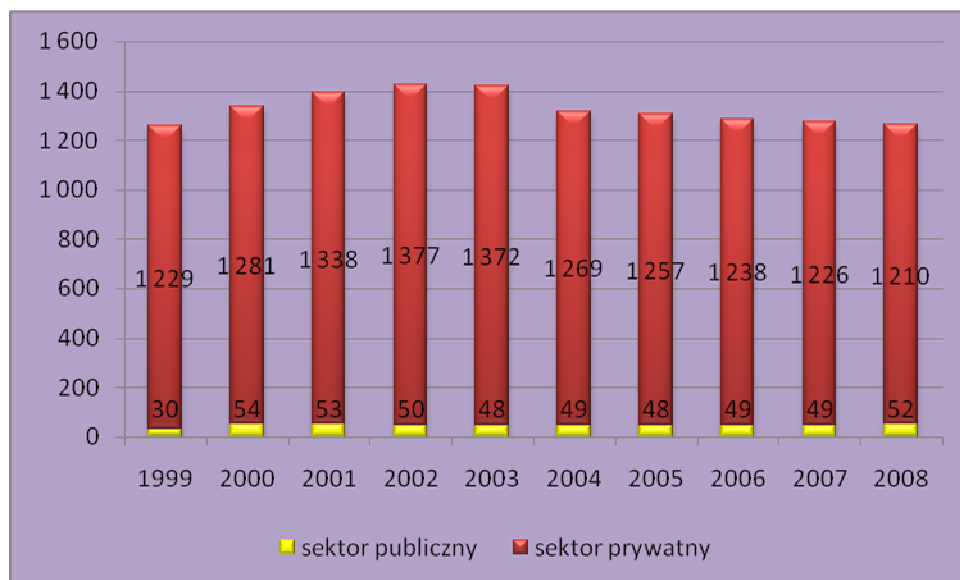
rozwijającą się branżę turystyczną, związana z bliskością bardzo atrakcyjnych przyrodniczo i krajobrazowo terenów.

Łączna jest też ważnym ośrodkiem usługowym. Oprócz wypełniania ważnych funkcji miasta powiatowego w sferze administracji, edukacji i ochrony zdrowia, miasto posiada dobrze rozwiniętą sieć handlową reprezentowaną przez większość funkcjonujących w kraju sieci sklepów. Większość obiektów handlowych zlokalizowana jest wzdłuż głównych ulic miasta tj. Piłsudskiego, Braci Wójcickich, Stefanii Pawlak, Al. Jana Pawła II, Targowa.

POZIOM ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Na koniec 2008 roku na terenie miasta funkcjonowały 1 262 podmioty gospodarcze zarejestrowane w systemie REGON, w tym prawie 80% to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Tzw. wskaźnik przedsiębiorczości, liczony liczbą zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców, wynosi 60 i jest niższy niż średnia dla województwa (68 podmiotów) i dla kraju (95 podmiotów).

Wykres 12. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON

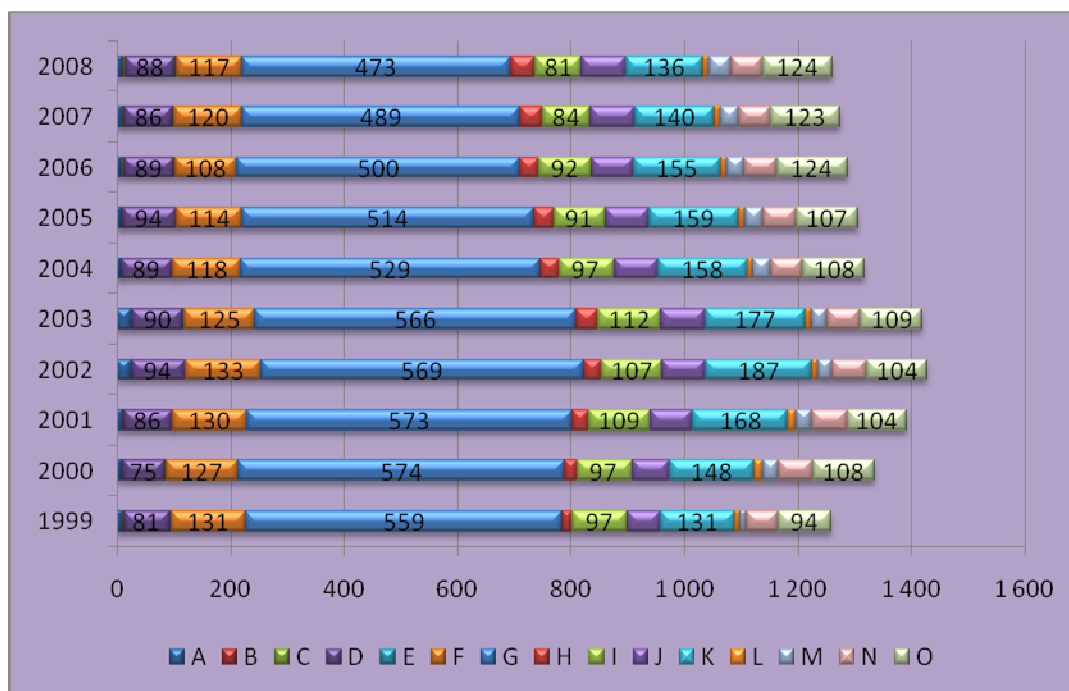

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych US

Najliczniej reprezentowaną dziedziną działalności przedsiębiorstw jest handel i naprawy, w której działają 473 podmioty gospodarcze (ponad 37% firm). W sekcji K (obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem

działalności gospodarczej) działa 136 jednostek, zaś w sekcji O (działalność usługowa, komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała) - 124 podmioty.

Wykres 13. Podmioty gospodarki narodowej wg sekcji PKD

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych US

ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA MIASTA

O poziomie atrakcyjności inwestycyjnej miasta świadczy między innymi obecność inwestorów zagranicznych. Na koniec 2008 roku na terenie miasta działały 4 spółki z udziałem kapitału zagranicznego. Liczba ta jest mniejsza niż w innych miastach województwa¹, ale renoma i profil działających spółek świadczą o stosunkowo dobrej pozycji konkurencyjnej miasta w zakresie przyciągania inwestorów zewnętrznych.

Atrakcyjność inwestycyjna miasta wynika między innymi z dostępności terenów inwestycyjnych oraz prowadzenia przez władze miasta polityki proinwestycyjnej. Ogółem miasto dysponuje 3 ha terenów inwestycyjnych.

Ponadto na podstawie Uchwały Nr XLI/291/2006 Rady Miejskiej w Łącznej z dnia 29 marca 2006 roku oferowane są ulgi podatkowe od nieruchomości w związku z

¹ Na przykład na koniec 2008 roku w Parczewie funkcjonowało 8 spółek z kapitałem zagranicznym, w Puławach – 21, w Zamościu – 38, zaś w Chełmie – 41.

tworzeniem nowych inwestycji i nowych miejsc pracy. Warunki otrzymania ulg podatkowych określa wspomniana uchwała rady miasta.

Ważną rolę w tworzeniu sprzyjającego klimatu dla przyciągania inwestycji i rozwoju przedsiębiorczości w mieście pełnią instytucje otoczenia biznesu, reprezentowane głównie przez banki, stowarzyszenia gospodarcze oraz agencje rozwoju lokalnego. Na szczególną uwagę w tym zakresie zasługuje działalność Łęczyńskiej Agencji Rozwoju Regionalnego, która oferuje szereg instrumentów wspierania przedsiębiorczości.

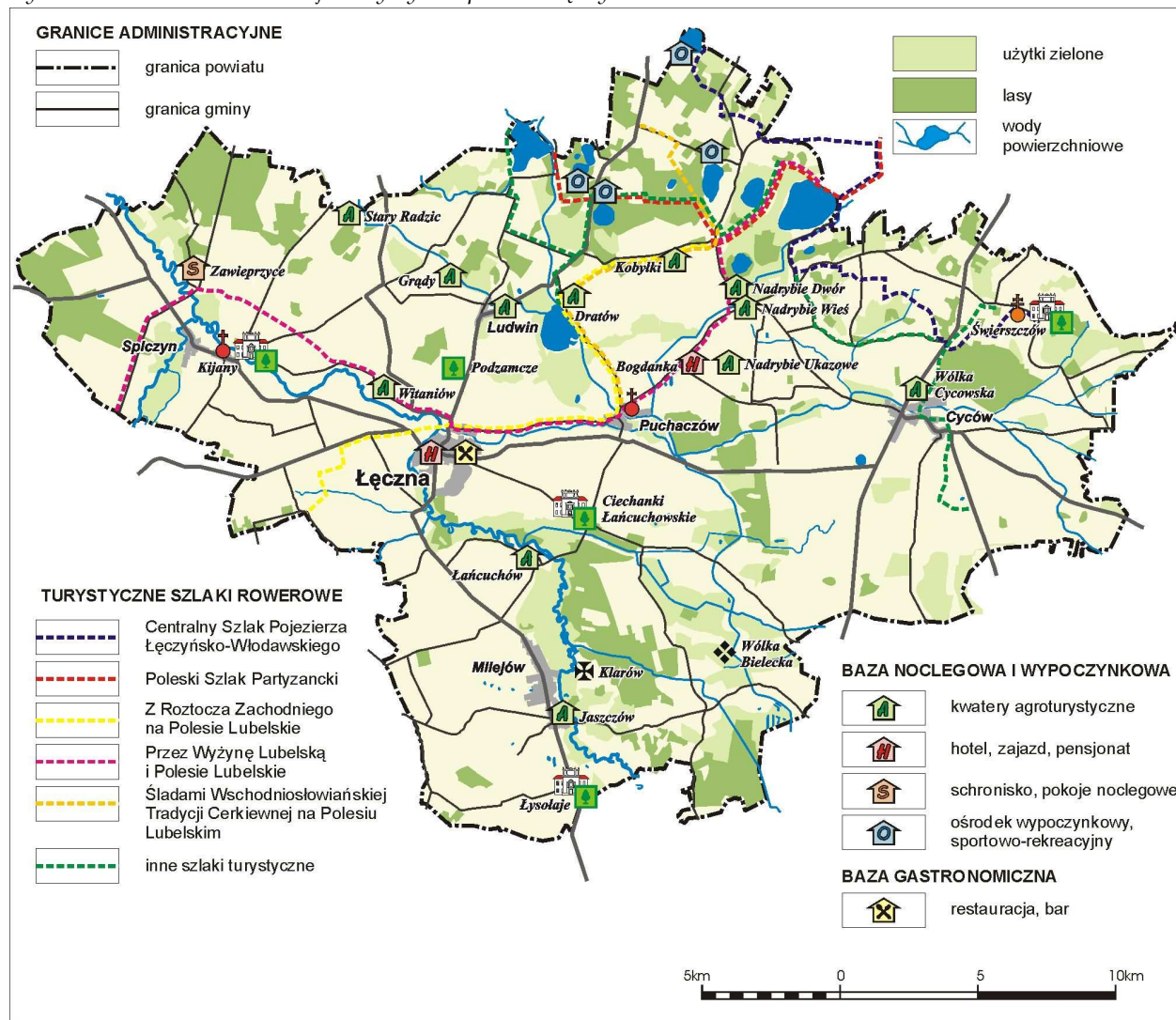
SEKTOR TURYSTYKI

Rozwój sektora turystyki może być jedną z form wzmocnienia lokalnej gospodarki i tworzenia nowych miejsc pracy. Liczne walory przyrodnicze i kulturowe stanowią dobrą podstawę do rozwoju różnych form turystyki w mieście.

Łęczna jest dobrą bazą wypadową na Pojezierze Łęczyńsko-Włodawskie, co sprawia, że każdego roku miasto jest odwiedzane przez coraz liczniejsze grono turystów. Na pojezierzu znajduje się 68 jezior o powierzchni powyżej 1 ha (łączna powierzchnia to 2726 ha). Większość jezior ma regularny, zbliżony do koła zarys linii brzegowej, różnią się natomiast pod względem biologicznym. Wraz z różnorodnością wód występuje tu ogromne bogactwo flory i fauny, a na zróżnicowanym terenie zachowały się tu siedliska łąkowe i bytowe rzadkich gatunków ptaków. Lasy są bogate w zwierzynę. Miasto również znajduje się na terenie o bardzo wysokich walorach przyrodniczo-krajobrazowych ze względu na położenie w dolinach rzek: Wieprza i Świnki.

Łęczna jest także ważnym węzłem szlaków turystycznych (pieszych i rowerowych). Przez teren miasta lub w jego pobliżu przebiegają między innymi: Regionalny Szlak Rowerowy „Lublin – Wola Uhruska”, szlaki dziedzictwa kulturowego: „Szlak przenikania kultur” i „Szlak pamiątek kultury żydowskiej”, „Szlak kultury wsi i miasteczek”, „Szlak historyczny”.

Ryc.2. Uwarunkowania rozwoju turystyki w powiecie łęczyńskim

Źródło: Strategia rozwoju powiatu łęczyńskiego na lata 2009-2015

Niestety, pomimo bogatych walorów przyrodniczych i kulturowych, miasto wciąż postrzegane jest jako obszar mało atrakcyjny i przyjazny dla turystów. Do głównych czynników ograniczających rozwój sektora turystyki w mieście należy zaliczyć:

- dość niski poziom podstawowej infrastruktury, w tym przede wszystkim bazy gastronomicznej i noclegowej, niezbędnej do stworzenia kompleksowej oferty turystycznej i zapewnienia zadawalającej jakości usług (1 obiekt zbiorowego zakwaterowania oraz 22 obiekty gastronomiczne),
- generalnie zbyt mała aktywność miasta w zakresie promowania swoich walorów turystycznych i wynikająca z tego ciągle niska liczba turystów zagranicznych odwiedzających miasto,
- brak atrakcyjnej oferty turystycznej zdolnej przyciągnąć i zatrzymać na dłużej turystów, w tym unikatowych produktów turystycznych,

3.3. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Wyposażenie miasta w podstawową infrastrukturę techniczną decyduje w dużym stopniu o jakości życia mieszkańców i wpływa na atrakcyjność inwestycyjną miasta. Poniżej dokonano krótkiej analizy głównych elementów składowych infrastruktury technicznej w mieście.

INFRASTRUKTURA TRANSPORTOWA I KOMUNIKACYJNA

Łęczna jest węzłem drogi krajowej nr 82 oraz dróg wojewódzkich: nr 820, 829 oraz 813.

W mieście dosyć dobrze funkcjonuje sieć komunikacji autobusowej. Łęczna ma bezpośrednie połączenia autobusowe z Lublinem, Warszawą, Katowicami i Krakowem, a także z Włodawą, Chełmem i Parczewem. Usługi w zakresie zbiorowego przewozu osób świadczone są przede wszystkim przez Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej oraz przewoźników prywatnych.

Na przestrzeni lat układ ulic w Łęcznej ulegał zmianom. Było to związane między innymi z budową mostu na Wieprzu oraz powstawaniem nowych osiedli mieszkaniowych. Na koniec 2008 roku sieć wszystkich ulic w mieście liczyła łącznie 23,2 km, przy czym większość ma utwardzoną nawierzchnię.

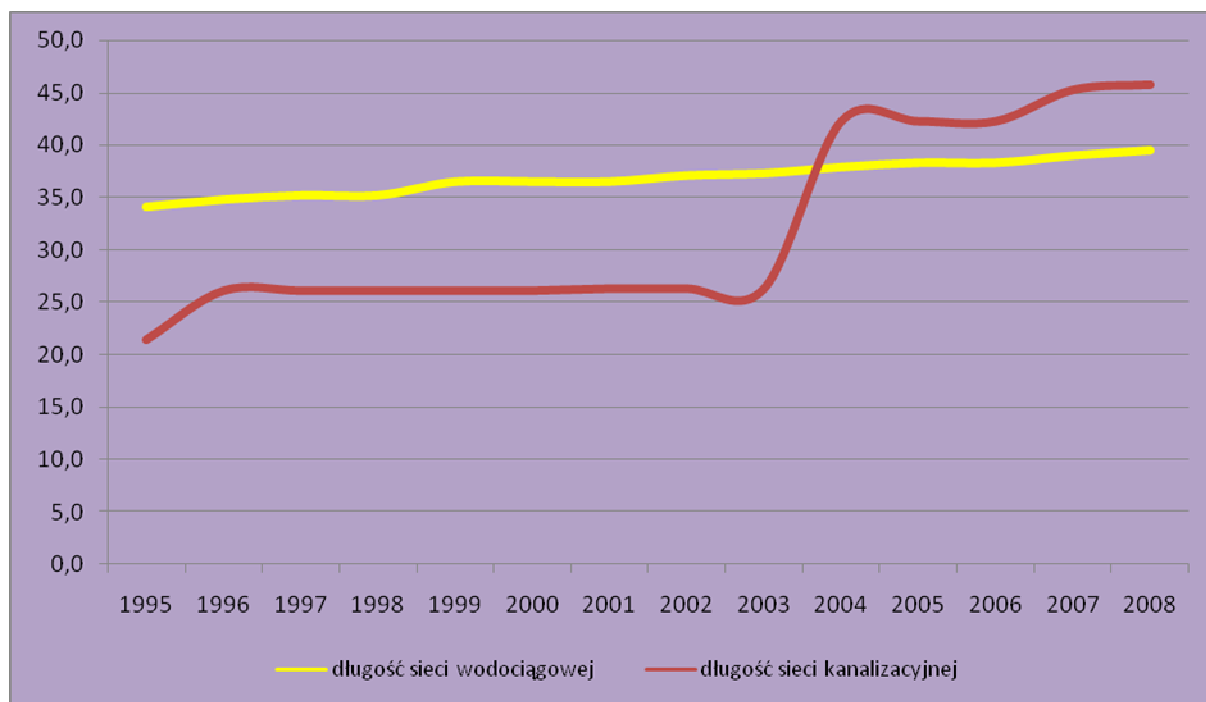
Od 2004 roku systematycznie remontowana jest sieć dróg gminnych, których stan techniczny jest coraz lepszy. Natomiast drogi wojewódzkie i krajowa przebiegające przez miasto są w bardzo złym stanie technicznym i nie odpowiadają wymaganym standardom. Wiele odcinków dróg nie posiada dostatecznej nośności – bardzo ważnego parametru technicznego przy obecnym stałym wzroście przewozu towarów transportem kołowym.

GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA

Podstawowe znaczenie przy zaopatrzeniu miasta w wodę posiada miejska stacja uzdatniania wody przy ul. Krasnystawskiej. Aktualnie ujęcie wody podziemnej „Krasnystawska” składa się z 7 studni głębinowych, a jego zasoby eksploatacyjne wynoszą 12 000 m³/dobę i w pełni pokrywają potrzeby mieszkańców.

Długość sieci wodociągowej na terenie miasta wynosi 39,5 km. Z sieci wodociągowej miasta, do której podłączone są 724 budynki mieszkalne, korzysta ponad 21 tys. osób. Siecią wodociągową objęto około 99% potencjalnych użytkowników miasta, a siecią kanalizacyjną 95% i w najbliższych latach wskaźnik ten prawdopodobnie wzrośnie w związku z planowanymi inwestycjami w tym zakresie.

Wykres 14. Długość sieci wodociągowej i kanalizacyjnej (w km)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych US

Ścieki z sieci kanalizacyjnej trafiają do oczyszczalni ścieków zlokalizowanej w Kolonii Stara Wieś, której dobową przepustowość wynosi około 3 500 m³ (obecnie przyjmuje 2 555 m³/d). Jest to oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna, której właścicielem jest Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Łęcznej. Oczyszczone ścieki zrzucane są do rzeki Świnki.

GOSPODARKA ODPADAMI KOMUNALNYMI

Na stan środowiska znacząco wpływa gospodarka odpadami. Ocenia się, że rocznie na terenie miasta powstaje około 5 tys. Mg odpadów komunalnych (w tym 3,8 tys. Mg z gospodarstw domowych). Około 30% tych odpadów – to odpady biodegradowalne. Szacuje się, że w najbliższych latach ilość odpadów komunalnych w mieście będzie nieznacznie malała.

Całość odpadów z miasta, jak i z okolicznych gmin, trafia na składowisko w Kolonii Stara Wieś. Pierwsza niecka tego wysypiska już nie funkcjonuje, obecnie odpady są składowane w drugiej niecce. W planach jest budowa trzeciej niecki składowiska.

W roku 2003 ukończono budowę Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych w Starej Wsi, w skład którego wchodzi: II niecka składowiska, sortownia odpadów z wiatą do przyjmowania odpadów, wiatą na segregowanie surowców wtórnych, boksy zadane na surowce wtórne, brodzik dezynfekcyjny oraz drogi i place technologiczne. Pojemność II niecki składowiska wynosi 50460 m³ a powierzchnia 0,84 ha. ZUOK przeznaczony jest na odpady pochodzące z terenu Łęcznej oraz gmin sąsiednich: Cyców, Ludwin, Milejów, Puchaczów i Spiczyn.

W ciągu najbliższych lat należy podjąć działania udoskonalające system zbiórki, segregacji i biodegradacji odpadów w mieście. Oprócz zrealizowania niezbędnych inwestycji, ważnym elementem efektywnej gospodarki odpadami powinny być działania uświadamiające mieszkańców miasta w zakresie właściwego postępowania z powstającymi w ich gospodarstwach odpadami.

INFRASTRUKTURA ELEKTROENERGETYCZNA I GAZOWA

Energia elektryczna stanowi jedno z podstawowych źródeł energetycznych. Na terenie miasta wszystkie zakłady, instytucje i gospodarstwa domowe są zelektryfikowane. Należy podkreślić, iż wraz z postępem technicznym wzrasta zapotrzebowanie na pobór mocy z sieci elektrycznej.

Sieć ciepłownicza jest własnością Łęczyńskiej Energetyki sp. z o.o. z siedzibą w Bogdanie. Szacunkowo 85% gospodarstw domowych korzysta z sieci ciepłowniczej, a pozostała część posiada własne źródła ciepła.

Aktualnie miasto posiada ok. 35 km sieci gazowej i zgazyfikowanych jest około 93% gospodarstw. Obecnie istniejącą sieć gazową w pełni zabezpiecza potrzeby mieszkańców.

INFRASTRUKTURA TELEKOMUNIKACYJNA

Dostępność mieszkańców miasta do infrastruktury telekomunikacyjnej systematycznie poprawia się. Dzieje się tak za sprawą rozwoju telefonii stacjonarnej

(głównie TP S.A. i Netia), jak i coraz powszechniejszego dostępu mieszkańców do usług telefonii komórkowej. Praktycznie cały obszar miasta objęty jest zasięgiem wszystkich funkcjonujących w Polsce operatorów sieci komórkowej (GSM/GPRS).

Dostęp do internetu jest oferowany przez kilku działających w mieście operatorów: TP S.A., Netia, Enterpol, Multimedia Polska, Orange, Derkom (Era), Plus GSM. Urząd Miejski, szkoły, biblioteka oraz placówki służby zdrowia mają dostęp do szerokopasmowego internetu oferowanego głównie przez TP S.A.

Dalszy rozwój społeczeństwa informacyjnego na terenie miasta będzie uzależniony od realizacji projektu rozwoju sieci szerokopasmowej w Polsce Wschodniej w ramach PO RPW, ograniczenia bariery ekonomicznej w dostępie do internetu oraz od efektywnego informatyzowania administracji w mieście, połączonej z procesem uświadamiania i edukacji mieszkańców dotyczącej korzystania z usług i technologii informatycznych.

3.4. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

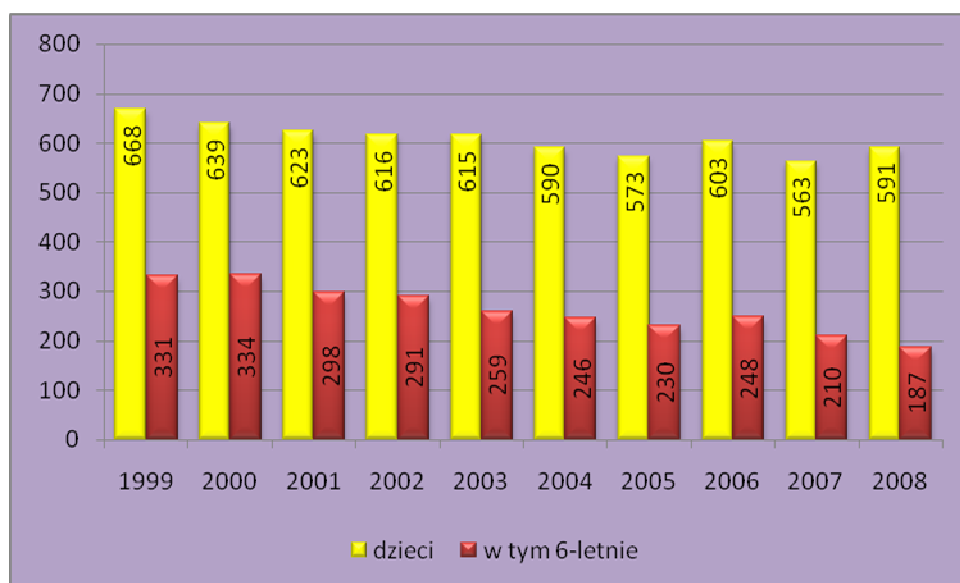
Infrastruktura społeczna jest to zespół instytucji i obiektów publicznych zaspokajających potrzeby socjalne, oświatowe i kulturalne ludności. Do infrastruktury społecznej zaliczamy infrastrukturę z zakresu oświaty i wychowania, kultury, ochrony zdrowia i opieki społecznej, wypoczynku i kultury fizycznej oraz bezpieczeństwa. Od stanu infrastruktury społecznej zależy jakość życia mieszkańców i ich szanse rozwoju.

INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA

Miasto dysponuje stosunkowo dobrze rozwiniętą siecią placówek oświatowo-wychowawczych. Na terenie miasta funkcjonują: dwie szkoły podstawowe sześcioklasowe, dwa gimnazja, dwa licea ogólnokształcące, jedno liceum profilowane, jedno technikum, jedna zasadnicza szkoła zawodowa i jedna szkoła policealna.

Ponadto w mieście funkcjonują cztery placówki wychowania przedszkolnego. Łącznie edukacją przedszkolną objętych jest 591 dzieci, co stanowi prawie 82% populacji dzieci, które powinny być objęte tego typu edukacją. Wskaźnik dla województwa wynosi niemalże 57%.

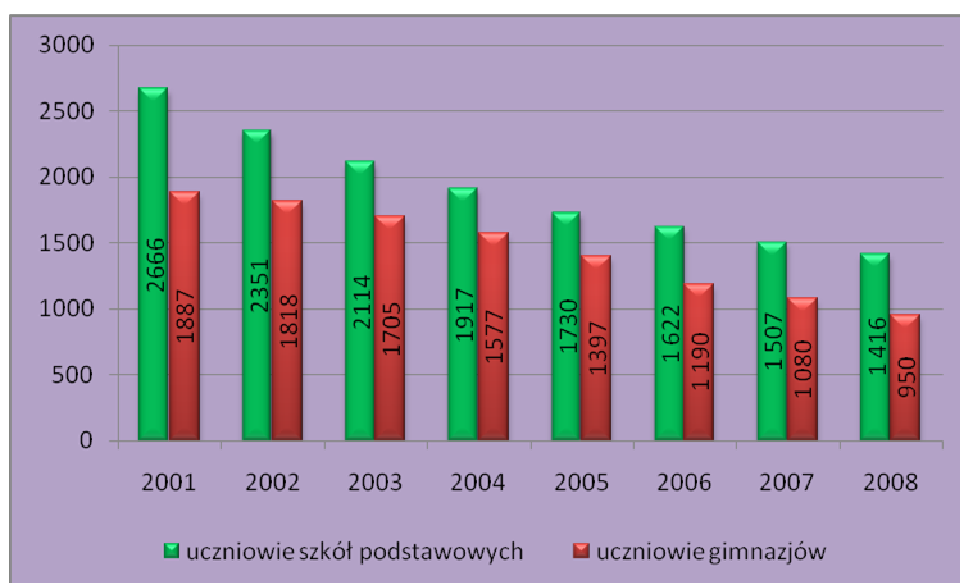
Wykres 15. Liczba dzieci w przedszkolach

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych US

Infrastruktura edukacyjna jest dosyć dobrze dostosowana do liczby uczniów. Łącznie do szkół podstawowych uczęszcza 1 416 dzieci, zaś do szkół gimnazjalnych – 950 uczniów. Liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach systematycznie spada i ta tendencja będzie się utrzymywać w ciągu najbliższych lat. Kształtowanie się liczby uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach na przestrzeni ostatnich lat przedstawiono na Wykresie 16.

Wykres 16. Liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych US

Wszystkie szkoły podstawowe i gimnazjalne posiadają pracownie komputerowe z dostępem do internetu. Nasylenie komputerami jest porównywalne ze średnimi wskaźnikami w kraju i województwie. Średnio na jeden komputer przypada w szkołach podstawowych 18 uczniów, natomiast w gimnazjach 10 uczniów. Są to jednak wskaźniki odbiegające od tego co jest notowane w innych miastach w Polsce i Europie.

INFRASTRUKTURA SPORTOWA

Miasto jest stosunkowo dobrze wyposażone w infrastrukturę sportową, na którą składają się boiska piłkarskie, hale widowiskowo-sportowe, korty tenisowe, przyszkolne sale gimnastyczne wraz z towarzyszącym zapleczem i basen. Niestety nie wszystkie z nich są dostosowane do obecnych potrzeb. Część obiektów wymaga pilnych prac remontowo-modernizacyjnych i dostosowania do wymaganych standardów. W najbliższych latach należy zadbać przede wszystkim o doposażenie w sprzęt istniejącej infrastruktury sportowej oraz o pełniejsze wykorzystanie jej przez mieszkańców.

Na terenie Łęcznej działa, założony w 1979 roku, Klub Sportowy „Górnik” Łęczna. Jest to najlepiej zorganizowany pod względem zaplecza sportowego klub w województwie lubelskim. Głównym jego sponsorem jest Kopalnia Węgla Kamiennego Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A. Obecnie w klubie istnieją trzy sekcje: piłki nożnej, zapasów i tenisa ziemnego. Poza tym funkcjonują szkolne zespoły sportowe oraz stowarzyszenia kultury fizycznej.

Najważniejsze obiekty sportowe na terenie miasta Łęczna to:

- Zespół Obiektów Sportowych przy Górniczym Klubie Sportowym „Górnik” w Łęcznej – hala sportowa, stadion, korty tenisowe,
- Hala widowiskowo-sportowa przy Zespole Szkół nr 2 w Łęcznej,
- Basen przy Zespole Szkół nr 1 w Łęcznej,
- Korty tenisowe przy obiektach szkolnych na ulicy Bogdanowicza.

Ryc. 3. Obiekty sportowe w Łęcznej

Źródło: www.leczna.pl

INFRASTRUKTURA KULTURY

Funkcje ośrodków kultury w mieście pełnią: Centrum Kultury w Łęcznej, Muzeum Regionalne, Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna. Ponadto w mieście funkcjonują stowarzyszenia pozarządowe działające na rzecz kultury i sztuki:

- Łęczyńskie Stowarzyszenie Twórców Kultury i Sztuki „PLAMA”,
- Stowarzyszenie Kobiet Powiatu Łęczyńskiego,
- Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Łęczyńskiej.

W Łęcznej wydawane są 3 gazety lokalne: „Łęczyński Tygodnik Powiatowy”, „Gazeta Regionalna Pojezierze Łęczyńsko-Włodawskie” oraz wydawany przez Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Łęczyńskiej rocznik „Merkuriusz Łęczyński”. W kalendarz wydarzeń kulturalnych miasta wpisują się corocznie organizowane imprezy: Dni Łęcznej oraz o międzynarodowym charakterze Festiwal Kapel Ulicznych i Podwórkowych i Międzynarodowy Plener Malarski.

Ważnym elementem infrastruktury kultury są biblioteki i muzeum. Poniżej zestawiono najważniejsze wskaźniki działalności tych instytucji.

Tabela 2. Wskaźniki dotyczące czytelnictwa i uczestnictwa w kulturze (2008 r.)

	Miasto Łęczna	Województwo Lubelskie
BIBLIOTEKI		
Ludność na 1 placówkę biblioteczną	4217	2 879
Księgozbiór bibliotek na 1000 ludności	3069,4	3 070,3
Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności	375	182
Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach	10,9	19,2
MUZEA		
Zwiedzający muzea	3419	980 449

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych US

INFRASTRUKTURA OCHRONY ZDROWIA I POMOCY SPOŁECZNEJ

Katalog usług zdrowotnych świadczonych przez placówki ochrony zdrowia zlokalizowane na terenie miasta jest dosyć szeroki i obejmuje:

- świadczenia zdrowotne w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej,
- świadczenia w zakresie opieki środowiskowej realizowane przez Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej,
- świadczenia z zakresu opieki stomatologicznej przez przychodnie stomatologiczne oraz liczne gabinety prywatnej praktyki stomatologicznej zlokalizowane w różnych częściach miasta,
- świadczenia specjalistyczne wykonywane przez szpital oraz przychodnie specjalistyczne,
- świadczenia z zakresu pomocy doraźnej wykonywane przez szpital oraz Pogotowie Ratunkowe,
- świadczenia diagnostyczne - szeroki wachlarz badań i analiz służących postawieniu diagnozy i ustaleniu leczenia realizowanych na bazie szpitala.

W 2009 roku otwarto nowoczesny szpital powiatowy w Łęcznej, do której został przeniesiony szpital rejonowy w Jaszczowie. W nowej siedzibie znajdują się oddziały: urazowy wewnętrzny, urazowo-ortopedyczny, chirurgia, izba przyjęć, intensywna opieka oraz Wschodnie Centrum Leczenia Oparzeń. Planowana docelowa struktura łóżek w szpitalu to (ogółem 199 łóżek):

- wschodnie centrum leczenia oparzeń i chirurgii rekonstrukcyjnej – 34,
- oddział urazowo-ortopedyczny – 38,

- oddział chirurgii małoinwazyjnej – 22,
- oddział internistyczny z łózkami intensywnego nadzoru kardiologicznego – 56,
- oddział rehabilitacji – 10,
- izba przyjęć – 4,
- oddział intensywnej terapii – 6,
- oddział ginekologiczno-położniczy i andrologii – 29.

Wskaźnik dostępności miejsc szpitalnych, czyli liczba łóżek na 10 tys. mieszkańców będzie wynosić 34 (w województwie na 10 tys. mieszkańców przypada 51 łóżek, w Polsce – 46).

Oprócz szpitala mieszkańcy miasta mogą również korzystać z 7 zakładów opieki zdrowotnej (6 niepublicznych i 1 publiczny) oraz z 3 praktyk lekarskich. Na terenie miasta działa również 17 gabinetów dentystycznych oraz 11 aptek. Średnia liczba ludności przypadająca na jedną aptekę ogólnodostępną wynosi w mieście 1 922 osób, podczas gdy w województwie wskaźnik ten kształtuje się na poziomie 2 733 osób.

INFRASTRUKTURA I ZAKRES UDZIELANEJ POMOCY SPOŁECZNEJ

Zgodnie z zapisem w ustawie o pomocy społecznej „pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi”.

Główną jednostką świadczącą pomoc społeczną na terenie miasta jest *Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej* (MOPS). Pomoc MOPS ukierunkowana jest w szczególności na świadczenia niematerialne, świadczenia finansowe, świadczenia rzeczowe i pracę socjalną.

Do najczęstszych przyczyn przyznawania pomocy społecznej należą: ubóstwo (50 rodzin), bezrobocie (50 rodzin), niepełnosprawność i długotrwała choroba (20 rodzin). Z pomocy społecznej korzystają środowiska dotknięte alkoholizmem (20 rodzin), wielodzietnością oraz samotnym rodzicielstwem.

Tabela 3. Liczba osób pobierających zasiłki socjalne w latach 2006-2008

	Miasto Łączna	Stare Miasto
zasiłek stały		
2006	35	7
2007	41	11
2008	36	9
zasiłek okresowy		
2006	223	65
2007	195	63
2008	146	48
zasiłek jednorazowy celowy		
2006	635	115
2007	488	102
2008	385	86

Źródło: Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

3.5. JAKOŚĆ RZĄDZENIA W MIEŚCIE

Zdolność miasta do skutecznego rządzenia i przewycięzania problemów rozwojowych stanowi obecnie jedno z głównych wyzwań samorządów lokalnych w Polsce. W niniejszej analizie skoncentrowano się na krótkim omówieniu trzech najważniejszych czynników decydujących o jakości rządzenia w mieście, tj.: zdolności inwestycyjnej miasta, zaangażowaniu kapitału społecznego w proces rządzenia gminą oraz stosowanych praktykach planowania strategicznego i promowania miasta na forum krajowym i międzynarodowym.

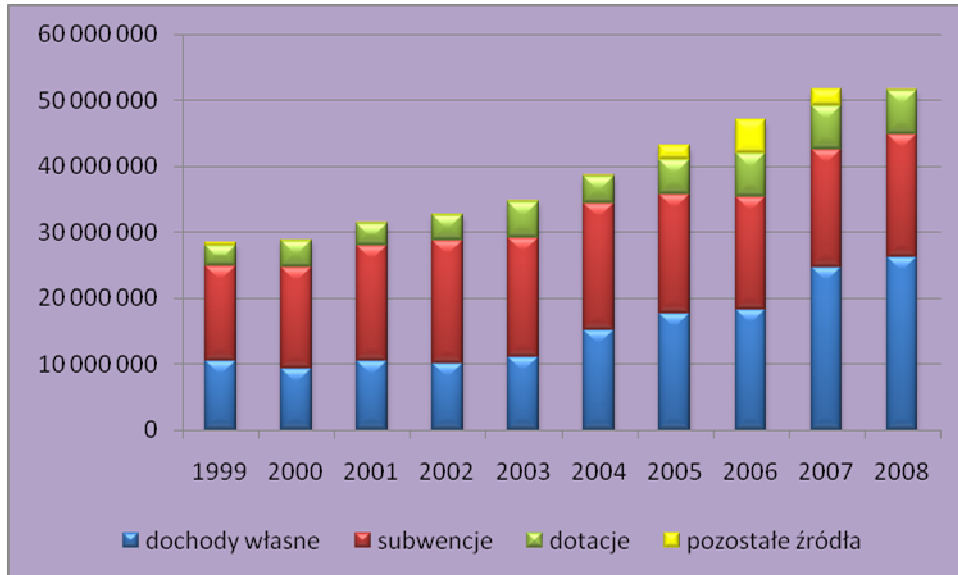
ANALIZA ZDOLNOŚCI INWESTYCYJNEJ MIASTA

Zdolność miasta do inwestowania uzależniona jest głównie od wielkości dochodów oraz struktury wydatków w budżecie miasta. W ciągu ostatnich lat można zaobserwować stały wzrost dochodów budżetu Łącznej (jako gminy miejsko-wiejskiej). Wielkość tych dochodów w roku 2008 wyniosła ponad 51 mln zł i wzrosła w porównaniu z rokiem 1999 prawie 80%.

Głównym składnikiem dochodów budżetu miasta są dochody własne (51%). Wpływy z subwencji wynoszą 36%, dotacje celowe z budżetu państwa wynoszą 13%,

niewielką część budżetu w 2008 roku pozyskano ze źródeł pozostałych, w tym z dotacji w ramach funduszy strukturalnych.

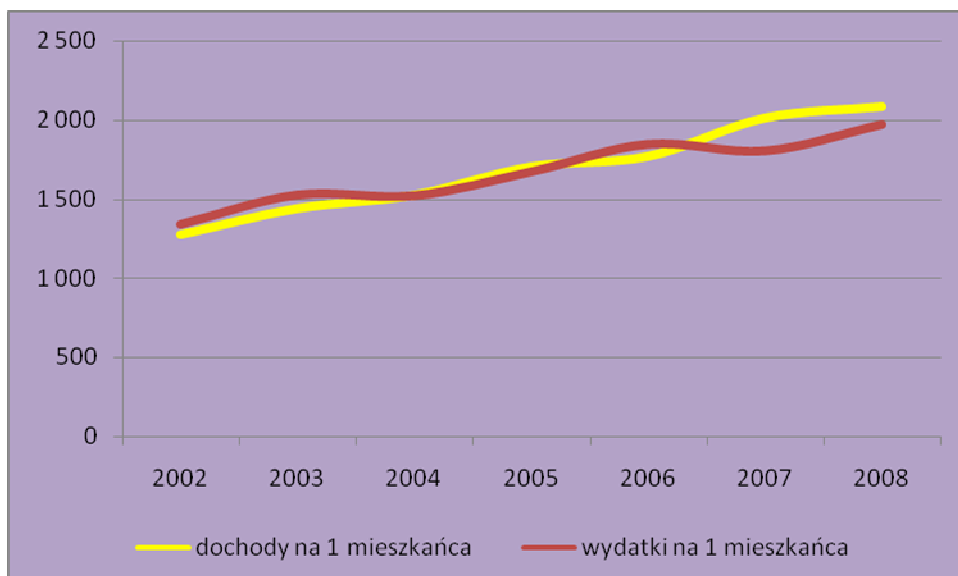
Wykres 17. Dochody gminy Łęczna

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych US

Pomimo obserwowanego stałego wzrostu dochodów w budżecie gminy, ich wielkość w przeliczeniu na jednego mieszkańca pozostaje nadal niska i kształtuje się na poziomie około 2 085 zł (2458 zł średnio w województwie).

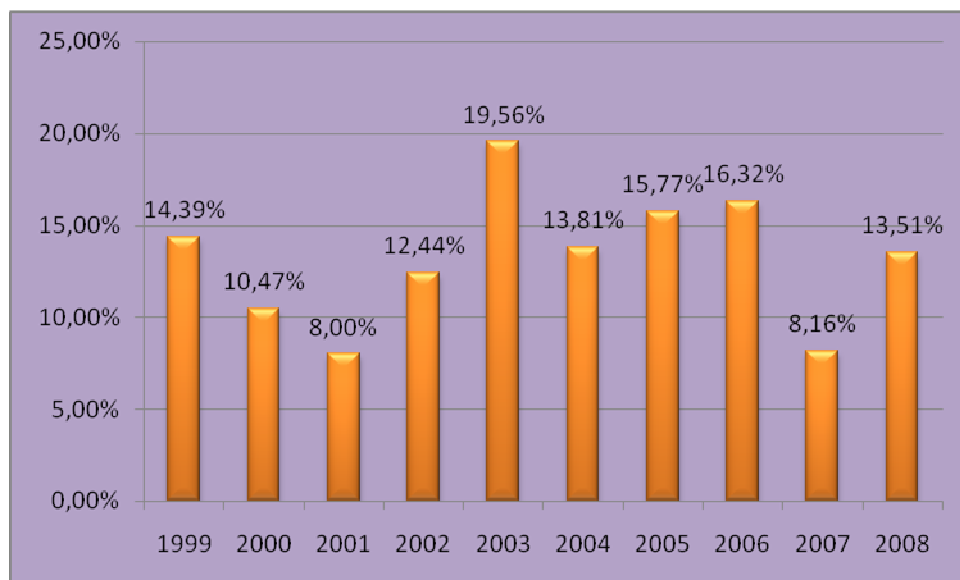
Wykres 18. Dochody i wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych US

Szacuje się że ponad 86% wydatków budżetu miasta stanowią wydatki bieżące, wydatki inwestycyjne stanowią 13,5% budżetu, czyli około 6,6 mln złotych.

Wykres 19. Wydatki inwestycyjne gminy (jako % budżetu)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych US

Zdolność inwestycyjna gminy uwzględnia zewnętrzne źródła dofinansowania. W latach 2004-2009 na działania inwestycyjne (głównie projekty drogowe) udało się gminie pozyskać ok. 16,2 mln zł ze środków UE (ZPORR, RPO WL, SPO ROL).

JAKOŚĆ KAPITAŁU SPOŁECZNEGO W MIEŚCIE

Jakość kapitału społecznego i jego zaangażowanie w proces zarządzania wspólnotą miejską jest obecnie jednym z głównych przejawów dobrego rządzenia na poziomie lokalnym. Zwykle kapitał społeczny oceniany jest w takich kategoriach jak: aktywność obywatelska, mierzona między innymi udziałem mieszkańców w wyborach i organizacjach społecznych, zaradność mieszkańców, połączona z chęcią współpracy i pomagania innym (np. w ramach wolontariatu), pozytywny stosunek do demokracji i samorozwoju, wzajemny poziom zaufania i bezpieczeństwa mieszkańców (również socjalnego), dbanie o dobro wspólne oraz niski poziom występowania przestępstw i patologii społecznych.

Trudno jest jednoznacznie ocenić jakość kapitału społecznego w mieście. Wydaje się, że jest on jednak zadowolający. Za takim stwierdzeniem przemawiają następujące argumenty:

- ok. 42% radnych posiada wyższe wykształcenie

- ilość aktywnie działających organizacji pozarządowych na terenie miasta (31 organizacji i stowarzyszeń zarejestrowanych w KRS),
- frekwencja wyborcza w ostatnich wyborach samorządowych (47,2%).

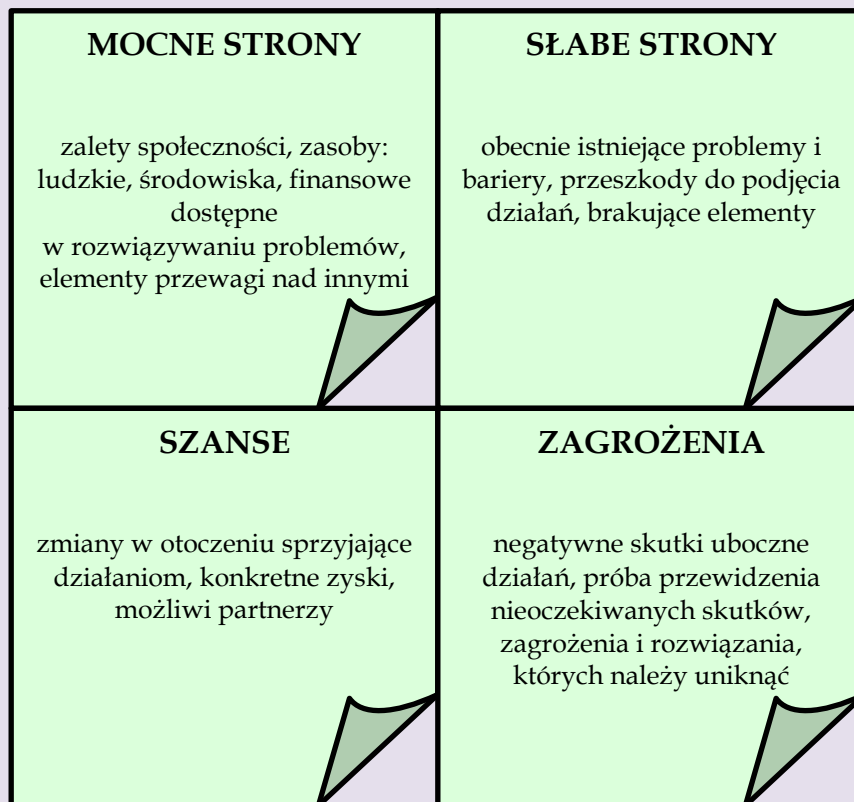
PRAKTYKA PLANOWANIA STRATEGICZNEGO I PROMOWANIA MIASTA

O jakości rządzenia w mieście decyduje w dużym stopniu praktyka planowania strategicznego i jakość przygotowywanych dokumentów. Łęczna posiada większość wymaganych prawem dokumentów strategicznych. Ogólna polityka rozwoju miasta prowadzona jest w oparciu o *Strategię Rozwoju Gminy Łęczna na lata 2009-2020* oraz *Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Łęczna na lata 2004-2013*. Polityka w zakresie planowania przestrzennego prowadzona jest na podstawie *studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego*, zaś sprawy związane z ochroną środowiska zostały szczegółowo uregulowane w takich dokumentach jak: *Program ochrony środowiska dla gminy Łęczna*, *Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na lata 2009-2032*. Kwestie polityki społecznej reguluje *Strategia rozwiązywania problemów społecznych Gminy Łęczna na lata 2006-2010*.

Działalność promocyjna miasta prowadzona jest w dość szerokim zakresie. W najbliższych latach powinna zostać rozszerzona o aktywną promocję poza granicami kraju. Strona internetowa miasta zawiera obcojęzyczne informacje o mieście. Miasto prowadzi współpracę międzynarodową. Ze wszystkimi miastami partnerskimi (Hajduhadhaz - Węgry, Treviolo - Włochy, Kowel - Ukraina) praktykuje się wymianę grup młodzieży, wzajemne poznawanie kultury i wymianę doświadczeń samorządowych. W przyszłości planuje się wymianę sportową a także współpracę gospodarczą przedsiębiorstw z miast partnerskich.

4. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest podsumowaniem mocnych i słabych stron miasta Łęczna wynikających z uwarunkowań wewnętrznych oraz szans i zagrożeń zdeterminowanych w dużej mierze przez czynniki zewnętrzne.

<p style="text-align: center;">Mocne strony</p> <ul style="list-style-type: none"> • Korzystna lokalizacja (niedaleko Lublina, na szlaku na Pojezierze Łęczyńsko-Włodawskie) • Położenie na skrzyżowaniu dróg krajowych i wojewódzkich • Bogate walory przyrodniczo-krajobrazowe • Bogate dziedzictwo kulturowe • Duży udział osób w wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym (mniejsze obciążenie socjalne miasta, lepsze warunki funkcjonowania lokalnej gospodarki) • Dobrze rozwinięta infrastruktura sportowa • Dość wysokie dochody mieszkańców • Bardzo dobrze rozwinięta infrastruktura sanitarno-ciepłownicza • Korzystna struktura pracujących (sektor przemysłowy i usług rynkowych) • Dobry dostęp do infrastruktury ochrony zdrowia • Korzystna zależność pomiędzy dochodami a wydatkami w budżecie miasta w przeliczeniu na 1 mieszkańca • Rozwinięta działalność promocyjna miasta 	<p style="text-align: center;">Słabe strony</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zły stan techniczny wielu obiektów zabytkowych Starego Miasta • Nieuporządkowana przestrzeń publiczna • Niski wskaźnik przedsiębiorczości • Słabo rozwinięta infrastruktura turystyczna (baza noclegowa i gastronomiczna) • Zły stan dróg • Niezainwestowany obszar centrum miasta • Brak uzbrojonych terenów inwestycyjnych • Zły stan techniczny zabudowy mieszkaniowej (wielorodzinnej i jednorodzinnej) • Ograniczenia rozwoju infrastruktury technicznej i niektórych gałęzi przemysłu wynikające z bliskości obszarów objętych siecią NATURA 2000 • Mała aktywność społeczna mieszkańców • Duży odsetek osób zatrudnionych poza granicami miasta
<p style="text-align: center;">Szanse</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wykorzystanie szans rozwoju miasta i jego społeczności wynikających z programów wspólnotowych • Włączenie się w szeroki nurt rozwoju turystyki w Polsce (promocja, budowa infrastruktury, rozwój różnych produktów turystycznych, itd.) • Rozwój społeczeństwa informacyjnego (dostęp mieszkańców do informacji, wiedzy i zatrudnienia) • Wykorzystanie techniki gazyfikacji węgla kamiennego 	<p style="text-align: center;">Zagrożenia</p> <ul style="list-style-type: none"> • Marazm i niechęć mieszkańców do zmiany swojej sytuacji życiowej • Niewykorzystanie środków finansowych pochodzących z UE (trudność w ich pozyskaniu) • Spadek popytu na węgiel kamienny spowodowany restrukturyzacją przemysłu energetycznego (rozwój energetyki jądrowej i odnawialnej) • Rozwój budownictwa mieszkaniowego w sąsiednich gminach

5. ZAŁOŻENIA PROGRAMU I KRYTERIA WYBORU OBSZARÓW REWITALIZOWANYCH

KRYTERIA WYBORU OBSZARÓW REWITALIZOWANYCH

Wyboru obszaru do rewitalizacji dokonano w oparciu o analizę sytuacji społeczno-ekonomicznej miasta i wyniki konsultacji społecznych, które zostały przeprowadzone przez zespół zadaniowy do spraw LPR. Wybór oparto również o kryteria, które zostały określone w *Wytycznych dla opracowania Lokalnych Programów Rewitalizacji*, opracowanych przez Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego.

Według ww. wytycznych, dany obszar może być rewitalizowany, jeśli został wyznaczony w oparciu o co najmniej trzy kryteria:

- a. wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia,
- b. wysoka stopa długotrwałego bezrobocia,
- c. niekorzystne trendy demograficzne,
- d. niski poziom wykształcenia, wyraźny deficyt kwalifikacji i wysoki wskaźnik przerywania skolaryzacji,
- e. wysoki poziom przestępczości i wykroczeń,
- f. szczególnie wysoki stopień degradacji środowiska,
- g. niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej,
- h. wysoka liczba imigrantów, grup etnicznych i mniejszościowych lub uchodźców,
- i. porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego,
- j. niski poziom wydajności energetycznej budynków.

Wystąpienie danego zjawiska określa się poprzez odniesienie wartości wskaźników dla proponowanego obszaru do średniej dla całego miasta. Według wytycznych, wybrane kryterium powinno być opisane przy pomocy minimum jednego wskaźnika.

Wartości wskaźników wymaganych dla określenia obszaru rewitalizowanego w zakresie mieszkalnictwa przedstawione zostały w odniesieniu do wartości dla miasta oraz województwa lubelskiego (zaznaczone w tabeli kolorem niebieskim).

Wartości wskaźników dla obszaru rewitalizowanego w odniesieniu do miasta i województwa zostały przedstawione w Tabeli 4.

Tabela 4. Kryteria wyboru obszarów do rewitalizacji

Lp.	Kryterium	Wskaźnik	Źródło weryfikacji	Wskaźnik dla obszaru rewitalizacji	Wartość dla miasta Łęczna	Wartość dla województwa lubelskiego
A	Wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia	Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1 tys. ludności	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	-	-	-
		Postępowanie eksmisyjne i eksmisja z lokali mieszkalnych	GUS	-	-	-
B	Wysoka stopa długotrwałego bezrobocia	Poziom bezrobocia długotrwałego (w %)	Powiatowy Urząd Pracy w Łęcznej	34,86	25,00	-
C	Niekorzystne trendy demograficzne	Dynamika spadku ludności	GUS	-	-	-
		Starzenie się społeczeństwa	GUS	15,63%	5,36%	-
		Saldo migracji	GUS	-	-	-
D	Niski poziom wykształcenia, wyraźny deficyt kwalifikacji i wysoki wskaźnik przerywania skolarzacji	Młodzież nie kontynuująca nauki	Powiatowy Urząd Pracy w Łęcznej	-	-	-
		Struktura wykształcenia osób bezrobotnych (w %)	Powiatowy Urząd Pracy w Łęcznej	30,28	14,10	-
E	Wysoki poziom przestępczości i wykroczeń	Przestępstwa i wykroczenia stwierdzone, poza zdarzeniami drogowymi i przestępstwami gospodarczymi, w tym: czyny karalne nieletnich	Komenda Powiatowa Policji	-	-	-
		Liczba przestępstw na 1 tys. ludności	Komenda Powiatowa Policji w Łęcznej	34,27	14,55	26,40
F	Szczególnie wysoki stopień degradacji środowiska	Obszary wyłączone z użytkowania (w %)	Urząd Miejski w Łęcznej	1,01	0,4	-
G	Niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 osób	Urząd Miejski w Łęcznej	5,82	2,13	6,90
H	Wysoka liczba imigrantów, grup etnicznych i mniejszościowych lub uchodźców	Udział ludności narodowości niepolskiej w ogólnej ludności polskiej	GUS	-	-	-
I	Porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego	Udział budynków bez wodociągu/ do ogólnej liczby budynków (w %)	GUS / Spółdzielnie Mieszkańców	5,81	2,36	-
J	Niski poziom wydajności energetycznej budynków	Liczba budynków wybudowanych przed rokiem 1989/ do ogólnej liczby budynków (w%)	Spółdzielnie Mieszkaniowe/ UM w Łęcznej	89,65	64,03	85,80

Z obszaru miasta Łęczna wydzielono jak na razie jeden obszar przeznaczony do rewitalizacji. W najbliższych latach w ramach aktualizacji niniejszego dokumentu zostaną wyznaczone nowe obszary rewitalizacji. Obszar rewitalizacji - *Stare Miasto* - jest częścią miasta najbardziej zaniedbaną i zdegradowaną. Mieszkańcy wybrali ten obszar w pierwszej kolejności do odnowy. Wymaga on realizacji licznych niezbędnych zadań zarówno tych o charakterze infrastrukturalnym jak i projektów niezwiązanych bezpośrednio z inwestycjami, a ważnych z punktu widzenia rozwoju zasobów ludzkich .

KRYTERIA WYBORU PROJEKTÓW

Przy wyborze projektów kluczowych użyto kryteriów merytorycznych i strategicznych zawartych w dokumencie „Kryteria wyboru projektów dla Osi Priorytetowych III-VIII w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013”. Duży wpływ na wybór konkretnych inwestycji miały również konsultacje społeczne. Dokładny opis kryteriów oraz projektów kluczowych znajduje się w rozdziale 9. „System wdrażania lokalnego programu rewitalizacji”.

PODZIAŁ NA PROJEKTY I ZADANIA INWESTYCYJNE

Tabela 5. Zadania inwestycyjne w poszczególnych projektach

Lp.	Projekty	Zadania inwestycyjne
1.	Budowa kanalizacji deszczowej dla miasta Łęczna	wykonanie kanałów deszczowych
		wstawienie separatora lamelowego
		wykonanie głównego kolektora odprowadzającego ścieki oczyszczone
2.	Rewitalizacja Rynku III w Łęcznej	wykonanie stolarki okiennej i drzwiowej
		naprawa płyt balkonowych
		ocieplenie stropów oraz wymiana pokrycia dachów
		przebudowa ulic
		wybudowanie/ przebudowanie ciągów pieszych
		wybudowanie miejsc postojowych
		wykonanie kanalizacji deszczowej
		zainstalowanie monitoringu
3.	Budowa monitoringu Starego Miasta w Łęcznej	przebudowa sieci elektroenergetycznej
		zakup kamer z niezbędnym osprzętem
		montaż kamer

4.	Remont kościoła p.w. św. Marii Magdaleny w Łęcznej (remont dachu kościoła).	remont dachu na kościele
		elewacja kościoła
		przepona przeciwwilgociowa kościoła
		remont dzwonnicy
		zagospodarowanie Placu Trzeciego Tysiąclecia
		uporządkowanie terenu przy zespole sakralnym
		parking wraz z WC przy kościele
		monitoring wnętrza i otoczenia kościoła
		oświetlenie zewnętrzne kościoła.
5.	Rewitalizacja Rynku I w Łęcznej.	wymian sieci energetycznej
		wymiana sieci kanalizacji deszczowej i sanitarnej
		wymiana sieci wodociągowej
		przebudowa ulic
		wybudowanie/przebudowanie ciągów pieszych
		budowa miejsc parkingowych
		nasadzenie ozdobnej zieleni niskiej i wysokiej
6.	Rewitalizacja Rynku II w Łęcznej.	wymian sieci energetycznej
		wymiana sieci kanalizacji deszczowej i sanitarnej
		wymiana sieci wodociągowej
		przebudowa ulic
		wybudowanie/przebudowanie ciągów pieszych
		zainstalowanie monitoringu
7.	Przebudowa sieci energetycznych na terenie Starego Miasta w Łęcznej	przebudowa sieci energetycznych
8.	Rozbudowa i wymiana istniejących wyeksploatowanych sieci wodociągowych i kanalizacyjnych	budowa sieci wodociągowej
		budowa sieci kanalizacyjnej

WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘĆ CELU

Wskazane w Lokalnym Programie Rewitalizacji projekty dzięki realizacji przyczynią się do osiągnięcia założonego celu:

Celem Lokalnego Programu Rewitalizacji jest wyprowadzenie obszaru ze stanu kryzysu poprzez procesy przemian przestrzennych, społecznych i ekonomicznych, które wyeliminują większość negatywnych zjawisk społecznych i staną się nowym impulsem rozwoju dla miasta Łęczna.

O stopniu zgodności projektu z celem LPR decydują wskaźniki produktu i rezultatu. Pozwolą one ocenić, czy i w jakim stopniu zostanie osiągnięty powyższy cel, a tym samym jak przebiega proces wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji. Poniżej

przedstawiono wskaźniki produktu i rezultatu zawarte w uszczegółowieniu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-13.

Tabela 6. Wskaźniki produktu i rezultatu

Lp.	Wskaźnik produktu	jednostka miary
1.	Liczba zrewitalizowanych obszarów	szt.
2.	Powierzchnia zrewitalizowanych obszarów	ha
3.	Liczba zbudowanych/przebudowanych/doposażonych obiektów	szt.
4.	Długość zmodernizowanej sieci energetycznej	km
5.	Liczba bezpośrednio utworzonych nowych miejsc pracy (EPC)	szt.
6.	Kubatura obiektów poddanych regeneracji/rehabilitacji	m ³
7.	Długość przebudowanej sieci wodociągowej	km
8.	Długość przebudowanej sieci kanalizacji sanitarnej	km
9.	Powierzchnia zagospodarowanych terenów zielonych	ha
10.	Długość przebudowanej drogi powiatowej	km
11.	Długość przebudowanej drogi gminnej	km
12.	Długość wybudowanych chodników	m
13.	Powierzchnia wybudowanej drogowej infrastruktury towarzyszącej (np. parkingi)	m ²
14.	Długość przebudowanych chodników	m
15.	Powierzchnia przebudowanej drogowej infrastruktury towarzyszącej (np. parkingi)	m ²
16.	Liczba obiektów objętych termomodernizacją	szt.
Lp.	Wskaźnik rezultatu	jednostka miary
1.	Przewidywana całkowita liczba bezpośrednio utworzonych nowych miejsc pracy (EPC)	szt.
2.	Liczba firm, które podjęły działalność na terenie zrewitalizowanym	szt.
3.	Liczba budynków podłączonych do zmodernizowanej sieci wodociągowej	szt.
4.	Liczba budynków podłączonych do zmodernizowanej sieci kanalizacyjnej	szt.
5.	Liczba osób mieszkających w budynkach poddanych renowacji	osoby
6.	Liczba osób podłączonych do zmodernizowanej sieci wodociągowej	osoby
7.	Liczba osób podłączonych do zmodernizowanej sieci kanalizacji sanitarnej	osoby
8.	Ilość zaoszczędzonej energii w wyniku realizacji projektu termomodernizacyjnego	MWh/rok
9.	Powierzchnia terenów zrewitalizowanych	ha

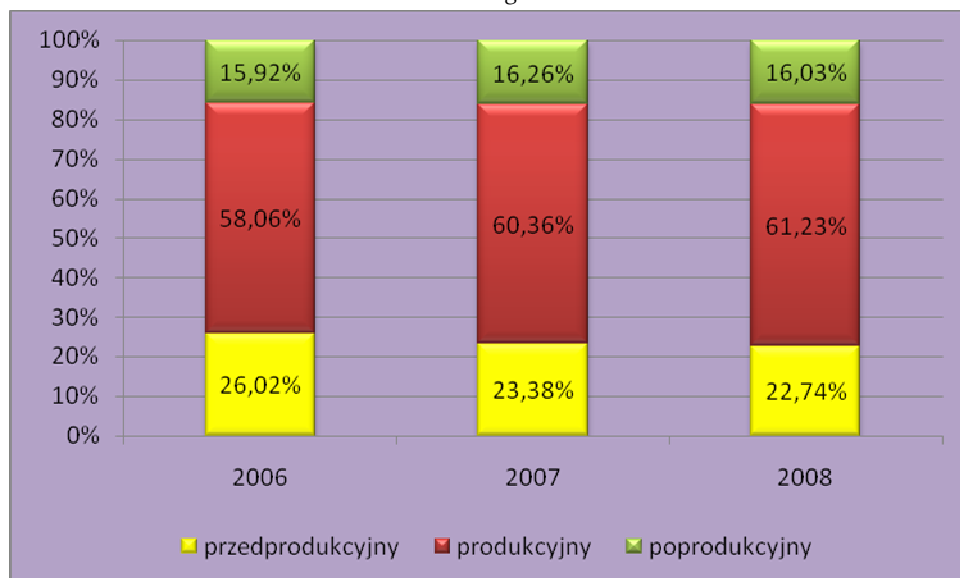
6. CHARAKTERYSTYKA OBSZARU

Obszar wskazany do rewitalizacji stanowi centralną część miasta o powierzchni 122,16 ha (co stanowi 6,4% powierzchni miasta). Dokładny opis granicy obszaru rewitalizacji rysuje się następująco: wschodnia granica brzegu rzeki Wieprz, załamuje się i biegnie ulicą Przemysłową, później ulicą Graniczną, dalej ulicą Sportową, Krasnystawską, Aleją Jana Pawła II, Różaną, Tulipanową i znowu Aleją Jana Pawła II, po granicy cmentarza (cmentarz należy do obszaru rewitalizowanego), ulicą Polną, zachodnim brzegiem ulicy Lisa Błońskiego, Aleją Jana Pawła II i ulicą Piłsudskiego, następnie zachodnią granicą os. Samsonowicza do ul. Jagielki, ulicą Litewską i po granicy miasta Łączna z obrębem Podzamcze do rzeki Wieprz.

Obszar rewitalizacji zwany Starym Miastem charakteryzuje się głównie starą zabudową mieszkaniową jednorodzinną (85% wybudowano przed rokiem 1989). Znajduje się tu także kilka budynków wielorodzinnych (dwu i czteropiętrowe bloki). Ludność zamieszkująca Stare Miasto stanowi 6,9% ludności miasta.

Jeśli chodzi o strukturę wiekową mieszkańców Starego Miasta jest ona odmienna od struktury dla miasta Łączna. Stare Miasto charakteryzuje się większym odsetkiem ludności w wieku poprodukcyjnym, świadczy to o starzeniu się społeczeństwa zamieszkującego ten obszar. Na tym obszarze dominują tereny usługowe i tereny mieszkalne, tereny zielone zajmują 9,3 ha, co stanowią niewielki odsetek powierzchni (0,8%).

Tabela 20 Struktura wieku mieszkańców Starego Miasta

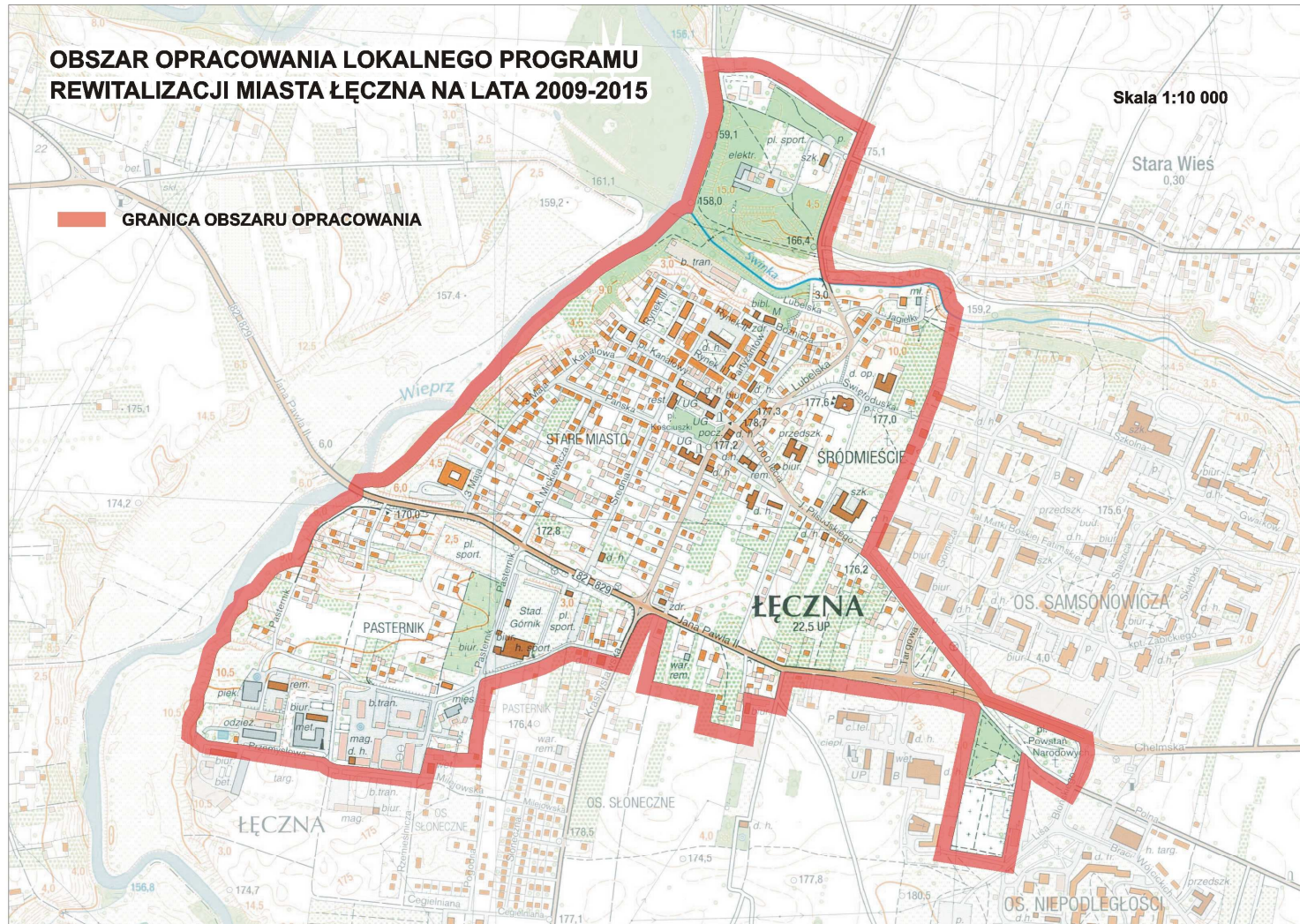

Źródło: Dane z Urzędu Miejskiego w Łącznej

**OBSZAR OPRACOWANIA LOKALNEGO PROGRAMU
REWITALIZACJI MIASTA ŁĘCZNA NA LATA 2009-2015**

Skala 1:10 000

GRANICA OBSZARU OPRACOWANIA

Źródło: Opracowanie własne

Stare Miasto charakteryzuje się gęstą siecią drogową, na którą składają się takie ulice jak: 11 - go Listopada, 3 - go Maja, Bożnicza, Jagiełki, Kanałowa, Krótka, Litewska, Lubelska, Łańcuchowska, Mickiewicza, Nowokościelna, Pańska, Partyzancka, Pasternik, Piłsudskiego, Plac Kanałowy, Plac Kościuszki, Przemysłowa, Rynek II, Rynek III, Sportowa, Średnia, Świętoduska, Tysiąclecia. Łączna długość wymienionych dróg wynosi 8541,80 m.

Poziom bezrobocia na terenie rewitalizowanym jest dość wysoki i wynosi 7% (w porównaniu z 4% dla miasta). Niepokojący jest również poziom przestępczości i wykroczeń, który wynosi 34,27 przestępstwa na 1000 mieszkańców.

Na terenie Starego Miasta zarejestrowanych jest 85 podmiotów gospodarczych (19% w stosunku do całego miasta). Wśród najważniejszych pracodawców działających na terenie Starego Miasta można wymienić:

- „PARKO” Redzik, Grzywa, Moniak Spółka Jawna - 15 osób
- Przedsiębiorstwo Wielobranżowe DOLMAX - 15 osób
- „Kobud” Sp. z o.o. - 382 osoby
- „Guest Company” Sp. z o.o. - 200 osób
- Komenda Powiatowa Straży Pożarnej - 52 osoby
- Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 1 w Łęcznej - 82 osoby
- Przedszkole Publiczne Nr 1 - 25 osób
- Zespół Obsługi Szkół i Przedszkoli - 24 osoby
- Urząd Miejski w Łęcznej - 70 osób
- Miejsko - Gminna Biblioteka Publiczna - 8 osób
- Górniczy Klub Sportowy „Górnik” Łęczna - 73 osoby
- Zespół Szkół im. Króla Kazimierza Jagiellończyka - 30 osób
- Bank Spółdzielczy w Łęcznej - 33 osoby

Obszar rewitalizacji jest najstarszą częścią miasta Łęczna i na jego terenie znajdują się najcenniejsze zabytki:

- Kościół pw. św. Marii Magdaleny w Łęcznej,
- Dawna mansjonaria,
- Dzwonnica,
- Synagoga,
- Synagoga tzw. Mała,
- Ratusz łączyński,
- Dom z podcieniami,
- Domy zajezdne,
- Budynek dawnej plebanii.

Na terenie Starego Miasta znajdują się budynki użyteczności publicznej tj.: Urząd Miejski, Urząd Stanu Cywilnego, Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 1, Zespół Szkół im. Króla Kazimierza Jagiellończyka, Przedszkole Publiczne nr 1, NZOZ „Twój Lekarz” s.c.

Na Starym Mieście zamieszkuje duża liczba rodzin niepełnych i rozbitych, które utrzymują się ze źródeł socjalnych (skupia się tu największa liczba beneficjentów pomocy społecznej).

7. PLANOWANE DZIAŁANIA NA LATA 2009-2010 ORAZ 2011-2015 NA DANYM OBSZARZE REWITALIZACJI

Planowane działania w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Łęczna na lata 2009-2015 zostały podzielone na dwa okresy realizacji (2009-2010 oraz 2011-2015) oraz na 3 rodzaje działań. Są to:

- Działania przestrzenne - do działań tych zaliczamy : rozwój infrastruktury technicznej (budowa dróg, kanalizacji itp.), remonty i renowacje zabytków, inwestycje związane z poprawą bezpieczeństwa mieszkańców oraz rozwój infrastruktury społecznej i turystycznej.
- Działania gospodarcze - prowadzą one do pozytywnych zmian ekonomicznych. Są to na przykład działania dotyczące: wspierania przedsiębiorczości, rozwoju sektora turystyki itp.
- Działania społeczne - wpływające na rozwój zasobów ludzkich, zapobieganie zjawiskom bezrobocia i bezdomności oraz tworzenie równych szans.

Tabela 7. Planowane działania na rewitalizowanym obszarze

Lp.	Przykładowe projekty	Lata realizacji
DZIAŁANIA PRZESTRZENNE		
1	Budowa kanalizacji deszczowej dla miasta Łęczna	2010-2011
2	Rewitalizacja Rynku III w Łęcznej	2009-2011
3	Budowa monitoringu Starego Miasta w Łęcznej	2011-2013
4	Rewitalizacja zespołu sakralnego kościoła p.w. św. Marii Magdaleny w Łęcznej	2010-2015
5	Rewitalizacja Rynku I w Łęcznej	2012-2015
6	Rewitalizacja Rynku II w Łęcznej	2012-2015
7	Przebudowa sieci energetycznych na terenie Starego Miasta w Łęcznej	2010-2012
8	Rozbudowa i wymiana istniejących wyeksploatowanych sieci wodociągowych i kanalizacyjnych	2010-2012
DZIAŁANIA GOSPODARCZE		
9	Szkolenia zawodowe dla mieszkańców powiatu łączyńskiego	2009-2011
10	Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie	2009-2015
DZIAŁANIA SPOŁECZNE		
11	Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji	2009-2013
12	Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu	2009

8. PLAN FINANSOWY

Projekty wskazane w LPR do realizacji finansowane będą głównie ze źródeł własnych (budżet gminy Łęczna), środków unijnych (RPO WL, PO KL) oraz z pozostałych środków (np. budżet powiatu, Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Marii Magdaleny w Łęcznej, PGE Dystrybucja Lubzel Sp. z o.o. Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Łęczna Sp. z o.o).

Gmina zobowiązuje się corocznie zapewniać środki finansowe na realizację zaplanowanych projektów (gdy jest ich wykonawcą).

Przedstawiony plan finansowy obejmuje projekty wskazane do realizacji w latach 2009-2015. Ze względu na dużą liczbę przedsięwzięć, długi okres programowania oraz brak przygotowanej dokumentacji technicznej sprawia że podane kwoty mają charakter szacunkowy.

W załączniku nr 1. znajdują się również projekty zaproponowane przez mieszkańców miasta Łęczna bez podanych wartości kwotowych. Wśród tych propozycji wskazanych na spotkaniach konsultacyjnych znajdują się również te opisane dokładnie w niniejszym dokumencie.

Tabela 8. Plan finansowy projektów zawartych w Programie

Projekty	Wartość ogólna	Budżet gminy Łączna	Środki UE	Inne
Budowa kanalizacji deszczowej dla miasta Łęczna	5 277 702,47	131 942,62	3 958 276,85	-
Rewitalizacja Rynku III w Łęcznej	7 234 982,90	1 808 745,73	5 426 237,17	-
Budowa monitoringu Starego Miasta w Łęcznej	150 000,00	37 500,00	112 500,00	-
Rewitalizacja zespołu sakralnego kościoła p.w. św. Marii Magdaleny w Łęcznej	3 800 000,00	-	2 850 000,00	950 000,00
Rewitalizacja Rynku I w Łęcznej	5 000 000,00	1 250 000,00	3 750 000,00	-
Rewitalizacja Rynku II w Łęcznej	3 000 000,00	750 000,00	2 250 000,00	-
Przebudowa sieci energetycznych na terenie Starego Miasta w Łęcznej	1 403 000,00	-	1 052 250,00	350 750,00
Rozbudowa i wymiana istniejących wyeksploatowanych sieci wodociągowych i kanalizacyjnych	brak danych	-	-	-
Szkolenia zawodowe dla mieszkańców powiatu łączyńskiego	466 179,00	-	466 179,00	-
Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie	40 185 379,00	-	40 136 123,00	49 256,00
Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji	725 232,00	-	659 962,00	65 270,00
Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu	324 776,00	-	324 776,00	-

Plan finansowy niniejszego dokumentu opiewa na sumę ok. 64,8 mln złotych. Jak widać potrzeby inwestycyjne są bardzo duże, a gminy Łęczna nie jest w stanie samodzielnie sfinansować wszystkich wymienionych powyżej projektów, w związku z tym niezbędne jest pozyskanie środków zewnętrznych

9. SYSTEM WDRAŻANIA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

INSTYTUCJE I PODMIOTY UCZESTNICZĄCE WE WDRAŻANIU

Główną instytucją odpowiedzialną za wdrażanie lokalnego programu rewitalizacji jest Burmistrz Łęcznej wraz z podległym mu Urzędem Miejskim. Burmistrz odpowiedzialny jest przede wszystkim za ogólną koordynację procesu wdrażania i monitorowania programu. W szczególności odpowiedzialny jest za przygotowanie projektów wybranych do realizacji. Ważną funkcję w procesie wdrażania programu rewitalizacji pełni również Rada Miejska i Rady Osiedli.

Podmiotami wspomagającymi wdrażanie Lokalnego Programu Rewitalizacji są beneficjenci, którzy będą mogli się ubiegać o wsparcie w zakresie rewitalizacji obszarów miejskich w ramach RPO WL:

- jednostki samorządu terytorialnego,
- związki, porozumienia i stowarzyszenia JST,
- samorządowe jednostki organizacyjne sektora finansów publicznych, posiadające osobowość prawną,
- podmioty działające w oparciu o ustawę o partnerstwie publiczno - prywatnym,
- spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jst lub ich związki,
- organizacje pozarządowe,
- kościoły i inne związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i innych związków wyznaniowych (jeśli będą tworzyć placówki dla bezdomnych i mieszkania chronione),
- jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych, w szczególności policja, straż pożarna,
- instytucje i organizacje zajmujące się walką z bezdomnością i mieszkańcami chronionymi (np. dla wychodzących z więzień),
- podmioty nie działające dla zysku, zajmujące się integracją różnych grup społecznych,
- spółdzielnie mieszkaniowe,
- wspólnoty mieszkaniowe,
- TBS-y.

Burmistrz odpowiedzialny za ogólną koordynację procesu wdrażania i monitorowania programu, zadanie to powierzył utworzonemu *Zespołowi zadaniowy*

do spraw przygotowania Lokalnego Programu Rewitalizacji. Zespół ten zajmuje się również opiniowaniem planów zgłoszonych do realizacji.

KRYTERIA WYBORU PROJEKTÓW DO REALIZACJI

Niezmiernie trudno jest określić wielkość niezbędnych środków na realizację celów niniejszego programu. Mając na uwadze ograniczone możliwości finansowe Miasta Łęczna istnieje ryzyko braków środków na samodzielne sfinansowanie inwestycji. Dlatego też niezbędne będzie dofinansowanie projektów ze środków zewnętrznych zwłaszcza Unii Europejskiej.

Możliwość pozyskania środków na wskazane w programie inwestycje daje obecnie Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013. W ramach działania 3.2 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich wsparcie będzie udzielane na projekty, które istotnie przyczyniają się do kompleksowej rewitalizacji wybranych obszarów miast, których realizacja spowoduje podniesienie jakości i atrakcyjności dotychczas zdegradowanych terenów, a także zwiększenie aktywności i przedsiębiorczości mieszkańców.

Projekty złożone w odpowiedzi na konkurs w ramach działania 3.2 będą oceniane zgodnie z „Kryteriami wyboru projektów dla Osi Priorytetowych III-VIII w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013”. Dlatego też o kolejności realizacji zadań wymienionych w niniejszym dokumencie będą decydowały kryteria wyboru projektów w ramach RPO WL.

Kryteria wyboru podzielone zostały na trzy grupy: formalne, merytoryczne i strategiczne.

Kryteria formalne (dzielimy na kryteria brzegowe i poprawności) dotyczą głównie kompletności i poprawności wniosku o dofinansowanie, dlatego też na potrzeby wyboru projektów kluczowych ocena ta została pominięta.

Przy wyborze projektów do realizacji w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Łęczna na lata 2009-2015 były brane pod uwagę kryteria merytoryczne i strategiczne. Na podstawie tej oceny wybrano projekty, które będą realizowane w pierwszej kolejności. Duży wpływ na wybór tych projektów miały również konsultacje ze społeczeństwem, które przy ocenie miały charakter priorytetowy.

Tabela 9. Kryteria merytoryczne i strategiczne wyboru projektów w ramach RPO WL

Kryteria merytoryczne		
Lp.	Kryterium	Elementy podlegające punktacji
1	Kryterium trafności: Lokalizacja w obszarach kluczowych dla rozwoju regionu	-lokalizacja w następujących miastach: Lublin, Biała Podlaska, Chełm, Zamość i Puławy (pełniących funkcje regionalnych ośrodków rozwoju)
		- lokalizacja w pozostałych miastach województwa
2	Kryterium trafności: Wpływ na rozwiązywanie głównych problemów społecznych	-redukcja przestępczości
		-poprawa efektywności energetycznej budynków mieszkalnych
		-usługi dla osób starszych i niepełnosprawnych
		-poprawa stanu środowiska przyrodniczego
		-poprawa układu komunikacyjnego
3	Kryterium skuteczności/ efektywności: Efektywność kosztowa osiągnięcia 1 produktu	-wzrost poziomu aktywności gospodarczej
		-wartość kosztów kwalifikowalnych projektu przypadająca na 1 ha rewitalizowanego obszaru lub/i na 1 m ² rewitalizowanego obiektu (kryterium względne)
4	Kryterium użyteczności: Wpływ na jakość użytkowania (ułatwienia dla użytkowników)	-nowe tereny zielone lub poprawa zagospodarowania istniejących oraz zagospodarowanie nieużytków
		-odnowienie głównych elementów konstrukcji budynku mieszkalnego
		-odnowienie instalacji technicznych budynku mieszkalnego
		-adaptacja na cele mieszkaniowe dla gospodarstw domowych o niskich dochodach lub dla osób o szczególnych potrzebach budynków stanowiących władz publicznych lub własność podmiotów działających w celach niezarobkowych
		-użyteczne zagospodarowanie terenu wokół rewitalizowanych obiektów (np. parkingi, tereny zielone)
		-rewitalizacja zdegradowanych budynków i/lub przystosowanie ich do nowych usług gospodarczych, edukacyjnych, turystycznych, kulturalnych i społecznych
		-rewitalizacja budynków w celu przystosowania do usług dla dzieci, osób ze zmarginalizowanych grup społecznych oraz w celu stworzenia nowych możliwości zatrudnienia dla osób zagrożonych wykluczeniem
		-zachowanie dziedzictwa kulturowego, substancji przemysłowej oraz dostosowanie do realizacji inicjatyw publicznych
5	Kryterium użyteczności: Oddziaływanie na ochronę środowiska i inne polityki horyzontalne	-odzyskanie, dostosowanie i ponowne wykorzystanie terenów poprzemysłowych i powojkowych do celów nowej działalności gospodarczej, edukacyjnej, turystycznej, kulturalnej i społecznej
		-projekt ma pozytywny wpływ na politykę horyzontalną ochrony środowiska
		-projekt ma pozytywny wpływ na politykę horyzontalną wyrównywania szans
		-projekt ma pozytywny wpływ na politykę horyzontalną społeczeństwa informacyjnego

Kryterium strategiczne		
1	Kryterium komplementarności wewnętrznej: Synergia z innymi projektami tej samej osi priorytetowej *)	Projekt współtworzy kompleksowe rozwiązania obszarowe – projekt jest końcowym elementem wypełniającym ostatnią lukę w istniejącej infrastrukturze na danym obszarze lub projekt jest centralnym rozwiązaniem, którego realizacja umożliwi realizację kolejnych projektów sferycznie umiejscowionych wobec danego projektu lub projekt poprawia spójność danego układu obiektów, infrastruktury, sieci itp.
		Projekt jest bezpośrednią kontynuacją lub uzupełnieniem realizowanych dotychczas projektów (z funduszy strukturalnych, przedakcesyjnych, kontraktów wojewódzkich, dotacji celowych itp.) od 1999 r.
		Projekt jest słabo powiązany z realizowanymi projektami z tego zakresu, ale występują takie projekty w pobliżu i w ogólnym pojęciu projekt kontynuuje poprawę spójności danego układu obiektów, infrastruktury, sieci itp.
		Projekt nie jest powiązany z realizowanymi projektami z tego zakresu, inne projekty znajdują się z dala od produktów danego projektu i nie mają z nimi związku
2	Kryterium komplementarności zewnętrznej: Synergia z innymi projektami innych osi priorytetowej *)	Projekt jest bezpośrednio powiązany z projektami z co najmniej dwóch innych osi priorytetowych
		Projekt jest bezpośrednio powiązany z projektami z jednej innej osi priorytetowej
		Projekt nie jest bezpośrednio powiązany z żadnym projektem z innych osi priorytetowych
3	Kryterium trafności na poziomie regionalnym: Wpływ na realizację celów strategicznych województwa lubelskiego	Projekt wpływa na wzrost konkurencyjności regionalnej gospodarki oraz jej zdolności do tworzenia miejsc pracy
		Projekt wpływa na rozwój nowoczesnego społeczeństwa i zasobów ludzkich dostosowanych do wymogów gospodarki opartej na wiedzy
		Projekt wpływa na rozwój współpracy międzyregionalnej oraz poprawę skuteczności wdrażania polityki rozwoju regionu
		Projekt wpływa na poprawę atrakcyjności i spójności terytorialnej województwa lubelskiego
4	Kryterium trafności na poziomie lokalnym: Wpływ na realizację celów strategicznych gminy/powiatu	Projekt przyczynia się do osiągnięcia celów strategii gminy lub strategii powiatu (wynika bezpośrednio z określonych kierunków działań)
		Projekt nie przyczynia się do osiągnięcia celów strategii gminy lub powiatu lub brak takiej strategii

Źródło: „Kryteria wyboru projektów dla Osi Priorytetowych III-VIII w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013”

Ocena proponowanych do realizacji projektów, według powyższych kryteriów, da pewność, że wybrane inwestycje będą polegać na unowocześnieniu infrastruktury obszarów zdegradowanych, podnoszeniu standardu życia mieszkańców, przywracaniu wartości historycznych tych terenów oraz wprowadzaniu nowych funkcji społeczno - gospodarczych charakterystycznych dla współczesnych obszarów miejskich. Uzupełnieniem dla kompleksowej rewitalizacji obszarów zdegradowanych będą również inwestycje w infrastrukturę mieszkaniową, które nie

będą służyć wyłącznie poprawie stanu budynków mieszkalnych, ale wpłyną również na rozwiązywanie problemów społecznych występujących na danym obszarze. Preferowane będą również projekty bezpośrednio związane z wykorzystaniem potencjału miasta Łęczna oraz generujące nowe miejsca pracy.

WYKAZ ZADAŃ KLUCZOWYCH DO REALIZACJI W RAMACH LPR

Projekt kluczowy nr 1	
Nazwa projektu:	<u>Budowa kanalizacji deszczowej dla miasta Łęczna</u>
Lata realizacji:	2010-2011
Wykonawca / osoba odpowiedzialna	Gmina Łęczna
charakterystyka przedsięwzięcia / identyfikacja poszczególnych etapów,	<p>Przedmiotem projektu jest budowa kanalizacji deszczowej dla miasta Łęczna zlokalizowanej na obszarze Starego Miasta. Ścieki deszczowe będą odprowadzane do rzeki Wieprz (w 132 km) z rejonu ulic: Plac Kościuszki, Kanałowa i 3 Maja (zad. nr IV) oraz w kilometrze 132+950 z rejonu ulic: Graniczna, Przemysłowa, Cegielniana, Sportowa i Pasternik (zad. nr III) w Łęcznej.</p> <p>Zebrane poprzez uliczne wpusty deszczowe z osadnikami wody opadowe kierowane będą kolektorami (PP Ø 800 mm) odprowadzającymi wody w rejonu lokalizacji urządzeń oczyszczających (separator z osadnikami). Zebrany siecią kanalizacyjną opad deszczowy w sposób umożliwiający bezkolizyjne odprowadzenie ścieków deszczowych do rzeki Wieprz.</p> <p>W zakres planowanej inwestycji wchodzi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kanały deszczowe w ulicach: Plac Kościuszki, Kanałowa, 3 Maja, o łącznej długości 431,2 m o średnicy DN 400 mm do DN 800 mm wykonana z rur dwuściennych z polipropylenu z wpustami ulicznymi z osadnikiem w ilości 23 szt. - Separator lamelowy Super PEK firmy Wavin zintegrowany z piaskownikiem HEK-EN 25000 typ NS 80+25000 oddzielający od ścieków szlam, piasek i związki ropopochodne. - Główny kolektor odprowadzający ścieki oczyszczone od separatora do rowu otwartego o długości 362,6 m i średnicy DN 800 mm. Zakończony blokiem betonowym z niecką wypadową. - Rów otwarty o szerokości dna 1,20 m, nachyleniu skarp 1:1 umocniony płytami azurowymi typu „krata” na geowłókninie o długości 51,9 m, z początkiem od niecki wypadowej do granicy z działką Skarbu Państwa (koryto rzeki Wieprz) zakończony palisadą z kołków długości 1,0 m. - Odprowadzenie oczyszczonych ścieków na teren zalewowy rzeki Wieprz porośnięty zwartą roślinnością turzynową, z której będą wolno spływać do rzeki. <p>W zakres planowanej inwestycji wchodzi również:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kanały deszczowe w ulicach: Graniczna, Przemysłowa, Cegielniana, Sportowa, i Pasternik o łącznej długości 1442 m o średnicy DN 300 mm do DN 800 mm wykonane z rur

	<p>dwuściennych z polipropylenu z wpustami ulicznymi szt. 53 i przykanalikami z rur PCV-USN-8 Ø 200 mm.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Separator lamelowy Super PEK NS 100 firmy Wavin oraz piaskownik HEK-EN 30000 oddzielający od ścieków szlam, piasek, związki ropopochodne. - główny kolektor odprowadzający ścieki oczyszczone od separatora do naturalnej rynny terenowej porośniętej roślinnością nieurzadzona o średnicy DN 800 mm o długości 425 m zakończony blokiem betonowym z niecką wypadową. - Na końcu rynny terenowej zaprojektowano przepone betonową z otworami spowalniającymi odpływ wód do rzeki Wieprz w km 132+950 po naturalnej skarpie rzeki zarośniętej krzakami i zwartą roślinnością.
określenie budżetu oraz źródeł finansowania,	5.277.702,47 PLN
określenie celów i oczekiwanych rezultatów,	Celem projektu jest uporządkowanie gospodarki ściekowej na przewidzianym do skanalizowania obszarze, poprzez odprowadzenie ścieków deszczowych do ziemi i rzeki Wieprz w sposób zorganizowany, co wpłynie na poprawę środowiska przyrodniczego.
opis wskaźników oceny stopnia realizacji zadania	Długość przebudowanej/wybudowanej sieci kanalizacji deszczowej (km) -1,5 km
	

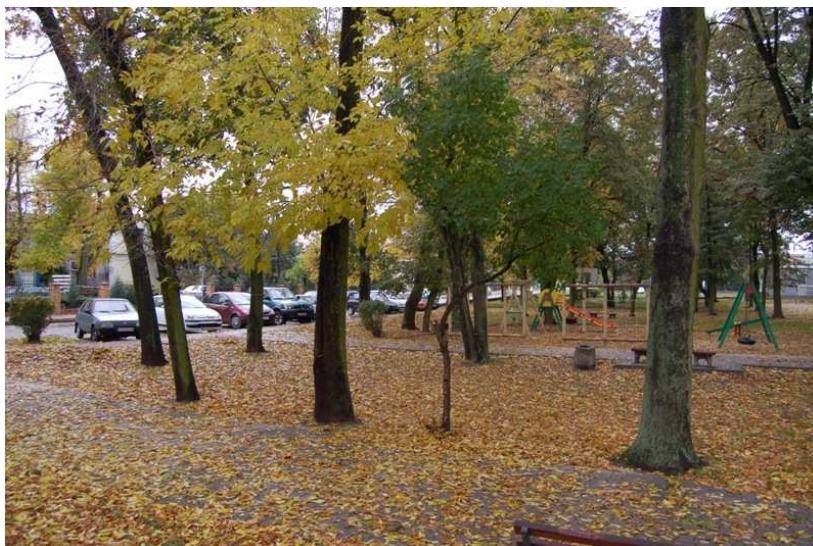
Projekt kluczowy nr 2	
Nazwa projektu:	<u>Rewitalizacja Rynku III w Łęcznej</u>
Lata realizacji:	2009-2011
Wykonawca / osoba odpowiedzialna	Gmina Łęczna
charakterystyka przedsięwzięcia / identyfikacja poszczególnych etapów,	<p>Przedmiotem projektu jest kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni publicznej na ulicy Rynek III i przyległym terenie. Projekt obejmuje docieplenie ścian pięciu budynków wielorodzinnych na ulicy Rynek III i Plac Kanałowy. Projektuje się wykonanie ocieplenia budynków metodą „lekką mokrą” z zastosowaniem styropianu ekspandowanego PS-E. Roboty obejmą również:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymianę stolarki okiennej w piwnicach i zamontowanie krat ochronnych, - wymianę drzwi wejściowych do budynków, - naprawę płyt balkonowych, - ocieplenie stropu piętra wełną mineralną i zabezpieczenie jej podłogą drewnianą, - wymianę pokrycia dachu i obróbkę blacharskich. <p>Razem docieplenie ścian - 3765,12 m² Razem wymiana pokrycia dachu - 2115,07 m²</p> <p>W ramach projektu zostanie także wykonany plac zabaw o powierzchni 222,10 m² oraz plac do gimnastyki o powierzchni 336m². Zostanie wykonanych 29 nasadzeń oraz uporządkowana zieleń miejska na powierzchni 2600 m². Projekt przewiduje także remont nawierzchni ulic, budowę i remont chodników oraz wybudowanie 25 punktów oświetleniowych.</p> <p>Długość przebudowanych ulic - 786,50 m, Długość wybudowanych/przebudowanych ciągów pieszych - 1037,00 m, Liczba wybudowanych miejsc postojowych - 58 szt. (w tym 5 dla osób niepełnosprawnych).</p> <p>W ramach projektu zostanie także wybudowana kanalizacja deszczowa. W obrębie Rynku III zostanie wybudowane 650,50 m kanalizacji deszczowej. Częścią projektu jest także wybudowanie kanalizacji deszczowej w ciągu ulic Plac Kościuszki, Kanałowa, 3 Maja. W zakres planowanej inwestycji dotyczącej kanalizacji deszczowej wchodzi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kanały deszczowe w ulicach: Plac Kościuszki, Kanałowa, 3 Maja, o łącznej długości 431,2 m o średnicy DN 400 mm do DN 800 mm wykonana z rur dwuściennych z polipropylenu z wpustami ulicznymi z osadnikiem w ilości 23 szt. - Separator lamelowy Super PEK firmy Wavin zintegrowany z piaskownikiem HEK-EN 25000 typ NS 80+25000 oddzielający od ścieków szlam, piasek i związki ropopochodne. - Główny kolektor odprowadzający ścieki oczyszczone od separatora do rowu otwartego o długości 362,6 m i średnicy DN 800 mm. Zakończony blokiem betonowym z niecką wypadową. - Rów otwarty o szerokości dna 1,20 m, nachyleniu skarp 1:1

	<p>umocniony płytami ażurowymi typu „krata” na geowłókninie o długości 51,9 m, z początkiem od niecki wypadowej do granicy z działką Skarbu Państwa (koryto rzeki Wieprz) zakończony palisadą z kołków długości 1,0 m.</p> <p>– Odprowadzenie oczyszczonych ścieków na teren zalewowy rzeki Wieprz porośnięty zwartą roślinnością turzynową, z której będą wolno spływać do rzeki.</p> <p>W ramach projektu zostanie także zainstalowany monitoring Rynku III i przyległego terenu (2 kamery).</p> <p>W ramach projektu wymagana jest także przebudowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej(brak danych dotyczących długości) oraz przebudowa sieci elektro - energetycznych.</p> <p>Przebudowę sieci elektro - energetycznych wykona Zakład Energetyczny, który jest właścicielem sieci.</p>
określenie budżetu oraz źródeł finansowania,	7234982,90 PLN
określenie celów i oczekiwanych rezultatów,	Cel projektu: rewitalizacja zdegradowanej i zaniedbanej przestrzeni Starego Miasta w Łęcznej co przyczyni się do ożywienia społeczno-gospodarczego miasta.
opis wskaźników oceny stopnia realizacji zadania	Długość przebudowanej drogi gminnej - 0,7km Długość przebudowanych chodników - 1 km
	

Projekt kluczowy nr 3	
Nazwa projektu:	<u>Budowa monitoringu Starego Miasta w Łęcznej</u>
Lata realizacji:	2011-2013
Wykonawca / osoba odpowiedzialna	Gmina Łęczna
charakterystyka przedsięwzięcia / identyfikacja poszczególnych etapów,	<p>System monitoringu jest jednym z kluczowych elementów w zakresie podnoszenia poziomu bezpieczeństwa w naszych miastach. Z jednej strony działa on prewencyjnie, co pomaga w sposób znaczący zredukować przestępczość na obszarze objętym zasięgiem kamer, z drugiej strony, dokumentuje przebieg zdarzeń i pomaga sprawnie pokierować interwencją policji lub straży miejskiej. Dużą zaletą monitoringu jest przeciwdziałanie patologiom takim jak: wybryki chuligańskie, dewastacja i niszczenie mienia, akty wandalizmu, jak również działanie odstrasżające dla potencjalnych sprawców. Główną zaletą systemu monitoringu wizyjnego miasta jest szeroki wachlarz zastosowań operacyjnych, począwszy od zadań prewencyjnych, poprzez koordynację działań służb publicznych, po rejestrację zdarzeń i zapewnienie stosowanego materiału dowodowego. Zastosowanie kamer wysokiej rozdzielczości, z zoomem optycznym min. 32x, posiadających możliwość dostosowania funkcjonalności do zmiennych warunków atmosferycznych, dostarczających obraz wysokiej jakości ciągle przez 24 godziny na dobę, zarówno w dzień jak i w nocy, bezsprzecznie umożliwia przeciwdziałanie wszelkim aktom wandalizmu, przyczynia się do szybszych reakcji służb porządkowych, a także wpływa na poprawę bezpieczeństwa w miejscach ich występowania.</p> <p>Dane techniczne (ogólne): kamery szybkoobrotowe(kolorowe) typu dzień/noc, z zoomem optycznym min. 32x, wraz z niezbędnym osprzętem (obudowy, wysięgniki, grzałki, okablowanie, anteny nadawcze itp.), z możliwością przełączania ręcznego w tryb czarno-biały i automatycznego przy niskim poziomie oświetlenia.</p>
określenie budżetu oraz źródeł finansowania,	150 000,00 PLN
określenie celów i oczekiwanych rezultatów,	Celem projektu jest poprawa poziomu bezpieczeństwa terenów miejskich poprzez zamontowanie system monitoringu wizyjnego miasta.
opis wskaźników oceny stopnia realizacji zadania	Liczba zamontowanych kamer - 5 szt.

Projekt kluczowy nr 4	
Nazwa projektu:	<u>Rewitalizacja zespołu sakralnego kościoła p.w. św. Marii Magdaleny w Łęcznej.</u>
Lata realizacji:	2010 - 2015
Wykonawca / osoba odpowiedzialna	Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Marii Magdaleny w Łęcznej
charakterystyka przedsięwzięcia / identyfikacja poszczególnych etapów,	Zakres zadania obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> - remont dachu na kościele (1005,30m²), - elewacja kościoła, - przepona przeciwwilgociowa kościoła, - remont dzwonnicy (elewacja, przepona przeciwwilgociowa, oczyszczenie piwnicy pod dzwonnice, - zagospodarowanie Placu Trzeciego Tysiąclecia, - uporządkowanie terenu przy zespole sakralnym (kościół, mansjonaria, skarpa), - parking wraz z wc przy kościele, - monitoring wnętrza i otoczenia kościoła - oświetlenie zewnętrzne kościoła.
określenie budżetu oraz źródeł finansowania,	3 800 000,00 PLN
określenie celów i oczekiwanych rezultatów,	Celem projektu się poprawa estetyki i stanu technicznego obiektu zabytkowego Kościoła
opis wskaźników oceny stopnia realizacji zadania	Liczba zbudowanych/przebudowanych/doposażonych obiektów - 1 szt.
	
<p>źródło: http://www.magdalena.leczna.pl/kosciol.htm</p>	

Projekt kluczowy nr 5	
Nazwa projektu:	<u>Rewitalizacja Rynku I w Łęcznej.</u>
Lata realizacji:	2012-2015
Wykonawca / osoba odpowiedzialna	Gmina Łęczna
Charakterystyka przedsięwzięcia / identyfikacja poszczególnych etapów,	Projekt przewiduje kompleksową przebudowę nawierzchni Rynku I wraz z istniejącym uzbrojeniem terenu (sieci energetyczne, kanalizacja deszczowa i sanitarna, sieć wodociągowa) oraz przyległymi ulicami. Powierzchnia do zagospodarowania 11480 m ² . Ulice do przebudowy 355m (szerokość ulic 6m). Długość ciągów pieszych 620 metrów. Powstanie także 80 miejsc parkingowych oraz 11 ozdobnych latarni. Zamontowany zostanie monitoring. Planowane są także nasadzenia ozdobnej zieleni niskiej i wysokiej.
Określenie budżetu oraz źródeł finansowania,	5000000,00 PLN
Określenie celów i oczekiwanych rezultatów,	Cel projektu: rewitalizacja zdegradowanej i zaniedbanej przestrzeni Starego Miasta w Łęcznej co przyczyni się do ożywienia społeczno-gospodarczego miasta.
Opis wskaźników oceny stopnia realizacji zadania	Długość przebudowanej drogi gminnej – 0,3 km Długość wybudowanych chodników – 600 m

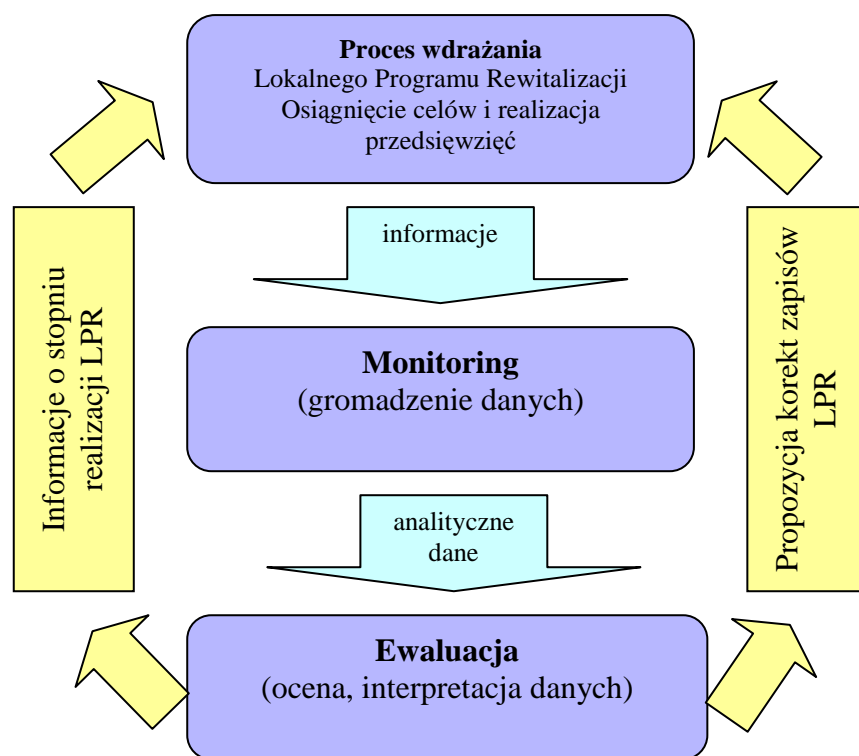
Projekt kluczowy nr 6	
Nazwa projektu:	<u>Rewitalizacja Rynku II w Łęcznej.</u>
Lata realizacji:	2012 - 2015
Wykonawca / osoba odpowiedzialna	Gmina Łęczna
Charakterystyka przedsięwzięcia / identyfikacja poszczególnych etapów,	Projekt przewiduje kompleksową przebudowę nawierzchni Rynku II wraz z istniejącym uzbrojeniem terenu (sieci energetyczne, kanalizacja deszczowa i sanitarna, sieć wodociągowa) oraz przyległymi ulicami. Powierzchnia do utwardzenia 8400 m ² . Ulice do przebudowy 285m (szerokość ulic 5m). Długość ciągów pieszych do wybudowania 160m. Zostanie ustawionych 14 ozdobnych latarni. Zamontowany zostanie monitoring. Planowane są także nasadzenia ozdobnej zieleni niskiej i wysokiej.
Określenie budżetu oraz źródeł finansowania,	3.000.000,00 PLN.
Określenie celów i oczekiwanych rezultatów,	Cel projektu poprawa zdegradowanego i zaniedbanego Rynku II poprzez kompleksową przebudowę nawierzchni.
Opis wskaźników oceny stopnia realizacji zadania	Długość przebudowanej drogi gminnej - 0,2 km Długość wybudowanych chodników - 160 m

10. SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY REALIZACJI PROGRAMU

System monitoringu jest ważnym elementem w procesie wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji. Jest to proces zbierania danych, pozwalający na śledzenie jak kształtuje się proces realizacji tego dokumentu. Dane zebrane w trakcie monitoringu służą do oceny skuteczności realizacji zadań i pozwalają na bardziej efektywne wydatkowanie dostępnych środków.

Proces monitoringu i ewaluacji LPR

ZASADY MONITORINGU I AKTUALIZACJI LPR

Monitorowaniem wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji oraz wprowadzaniem uzasadnionych zmian zajmować się będzie Zespół ds. monitorowania i aktualizacji LPR. Aby zachować ciągłość procesu przygotowania Programu i jego realizacji, w skład Zespołu wchodzić będą członkowie *Zespół zadaniowy do spraw przygotowania LPR*, zaangażowanej w sporządzanie Programu Rewitalizacji.

Do zdań zespołu należy w szczególności:

- zbieranie danych o dostępnych źródłach finansowania i przekazywanie ich partnerom społecznym i gospodarczym;
- informowanie społeczeństwa o programie i efektach jego wdrażania;
- wydawanie opinii o zgodności planowanych do realizacji projektów z zapisami Programu.

Potrzeba aktualizacji Programu może pojawić się na skutek np.:

- zmian prawa uniemożliwiających realizację operacji bądź otwierających nowe możliwości ich realizacji;
- konieczności wprowadzenia nowych projektów czy zadań, wywołanych zmieniającymi się preferencjami mieszkańców,
- wskazanie dodatkowego obszaru rewitalizacji,
- wniosków wynikających z przeprowadzonej ewaluacji własnej.

W procesie aktualizacji LPR bardzo ważna będzie opinia mieszkańców na temat realizowanych działań. Swoje uwagi mieszkańcy będą mogli kierować do Urzędu Miejskiego w Łęcznej. Zaktualizowany dokument wymaga uchwalenie przez Radę.

WSKAŹNIKI DO OCENY WDRAŻANIA LPR

Do monitorowania stanu i przebiegu realizacji programu i działań z niego wynikających służyć będzie ocena przy pomocy wskaźników osiągnięcia celu tj. produktów i rezultatów.

Wskaźniki produktu	Wskaźnik rezultatu
Liczba projektów mających na celu poprawę atrakcyjności miasta	Powierzchnia terenów zrewitalizowanych
Liczba projektów związanych z utworzeniem nowych miejsc pracy na obszarze zrewitalizowanych	Liczba miejsc pracy utworzonych na terenach zrewitalizowanych
	Liczba firm, które podjęły działalność na terenie zrewitalizowanym

SPOSÓB INICJOWANIA WSPÓŁPRACY POMIĘDZY SEKTOREM PUBLICZNYM , PRYWATNYM I ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

Inicjowanie współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi stanowi ważny element wdrażania LPR. Współpraca ta wpłynie na przyspieszanie procesów inwestycyjnych w zakresie

infrastruktury, szybsze wdrażanie projektów oraz obniżanie całkowitych kosztów przedsięwzięć.

Głównymi elementami zainicjowanej współpracy będzie:

- konsultowanie realizacji najważniejszych elementów dokumentu
- aktywizacja środowisk społecznych,
- inicjowanie nowych koncepcji rozwoju miasta
- konsultowanie zadań z podmiotami sektora prywatnego i organizacjami pozarządowymi,
- organizowanie spotkań informacyjnych i doradczych, w tym związanych z planowanymi zadaniami na terenie Miasta.

ZAŁĄCZNIK NR 1. REWITALIZACJA STAREGO MIASTA - PROPOZYCJE MIESZKAŃCÓW

RYNEK I

- Budowa miejsca reprezentacyjnego, utworzenie skweru z fontanną w centralnym miejscu, źródłem wody pitnej, latarniami w starym stylu i ławeczkami.
- Budowa pomnika o charakterze patriotycznym.
- Wycięcie drzew i urządzenie Rynku I jako terenu rekreacyjnego:
- Całość wybrukowana kostką z zachowaniem wygospodarowanych terenów zielonych.
- W miejsce wyciętych drzew nasadzona ozdobna roślinność niskopienna.
- Powiększony parking dla samochodów od strony południowej.
- Przeprowadzenie kapitalnego remontu budynku przy Placu Kościuszki 2 (ZOSIP).
- Remont kapitalny chodników i zagospodarowanie terenów zielonych od strony zachodniej przy budynku po restauracji „Pojezierze”.
- Zainstalowanie urządzeń monitorujących

RYNEK II

- Stworzenie miejsca do imprez masowych, budowa studni na wzór Kazimierza.
- Przeniesienie targowiska pod Mustang.
- Wyeksponowanie starej pompy (ujęcia wody).
- Dostosowanie placu do organizowania imprez masowych.
- Odwodnienie Rynku II.
- Bezwzględna rozbiórka baraku (pawilonu handlowego przy ulicy Rynek II).
- Wymiana chodników, naprawa jezdni.
- Likwidacja budynków inwentarskich oraz różnych drewnianych szop i garaży.
- Przywrócenie dawnej działalności handlowej i usługowej na Rynku II (małe sklepiki z upominkami, kawiarenki i zakłady usługowe).
- Wymiana oświetlenia, ławek, naprawa elewacji budynków prywatnych i gminnych.
- Poprawa bezpieczeństwa (monitoring).

RYNEK III

- Przebudowa placu zabaw z elementów drewnianych dla dzieci.
- Stworzenie miejsca rekreacyjno-wypoczynkowego w dolinie rzeki Wieprz przy Rynku III - miejsca na ogniska, miejsca wyznaczone do kąpieli w rzece Wieprz, plaża do rodzinnych wypoczynków, piaszczyste boisko do

- piłki siatkowej, molo, przystań kajakowa, wypożyczalnia sprzętu, kładka łącząca oba brzegi rzeki.
- Wymiana linii energetycznych na podziemne, wymiana oświetlenia ulicy.
- Budowa parkingu od strony skweru przy blokach nr 33,34,35.
- Przebudowa chodników na nawierzchnię z kostki.
- Wykonanie nawierzchni asfaltowej przy blokach nr 34,35.
- Wymiana ocieplenia budynków nr 33,34,35.
- Wymiana okien na klatce schodowej w bloku nr 34.
- Powiększenie placu zabaw dla dzieci i ustawienie ławek.
- Rozbiórka walącego się budynku przy boisku koszykówki.
- Wykonanie asfaltowej drogi od ul. Łańcuchowskiej przy bloku nr 33 z uwzględnieniem zatok parkingowych.
- Generalny remont ulic i ciągów pieszych - nawierzchnia w kostce brukowej/betonowej.
- Przeprojektowanie skweru z uwzględnieniem miejsc parkingowych, placu zabaw dla dzieci.
- Wymiana elewacji z płyt azbestowych oraz remont dachów, wymiana okien i drzwi na częściach wspólnych w blokach przy Rynku III 33 34 35 oraz Placu Kanałowym nr 31 33.
- Przywrócenie historycznych ciągów komunikacyjnych (pieszych) w kierunku rzek Wieprz i Świnka dla celów rekreacyjnych.
- Wstrzymanie postępującej degradacji środowiska naturalnego, likwidacja bazy transportowej przy ujściu Świnki do Wieprza.
- Uporządkowanie zdewastowanych obiektów i nieruchomości szpecących estetykę tej części miasta.

PLAC KANAŁOWY

- Remont ulicy - jezdnie i chodniki wykonane z kostki.
- Oświetlenie ulicy wymienić na linie podziemne.
- Posesje prywatne doprowadzić do estetycznego wyglądu.
- Ustanowienie zakazu zanieczyszczania ulic - wylewania nieczystości itp.
- Budowa kanalizacji sanitarnej i wodociągu.

KOMPLEKS SPORTOWO-REKREACYJNY PRZY UL. 11-GO LISTOPADA

- Budowa boiska do piłki nożnej (boisko trawiaste), boiska do siatkówki (betonowe lub utwardzone), boiska do koszykówki (asfaltowe z dwoma koszami).B
- Budowa placu zabaw z elementów drewnianych, montaż ławeczek i siatki ochronnej od ulicy Lubelskiej
- Budowa parkingu dla samochodów osobowych przy ul. 11-go Listopada.
- Dwupoziomowy plac zabaw i gier z górką do saneczkowania.
- Wymiana chodników i nawierzchni ul. 11-go Listopada.

PLAC PRZY 11-GO LISTOPADA (SKWEREK GS)

- Budowa parkingu przed sklepem „ROLNIK”.
- Budowa bezkolizyjnego przejścia do kościoła (kładka dla pieszych).

PARKING I TEREN PRZY NZOZ „TWÓJ LEKARZ”

- Budowa parkingu dla aut osobowych przy NZOZ „Twój Lekarz”.
- Zmiana architektury budynku przychodni zdrowia poprzez przebudowę konstrukcji dachu w celu nadania obiektowi cech architektury małomiasteczkowej.

ULICA PARTYZANCKA

- Budowa parkingu dla aut osobowych.
- Przebudowa ulicy Partyzanckiej w formie „zielonej” alei łączącej Rynek I z muzeum i Rynkiem II.

ULICA PÓŁNOCNA, SPÓŁDZIELCZA I PODOBNE

- Trakty pieszo-jezdne z ewentualnym wąskim pasem zieleni z jednym kierunkiem jazdy dla mieszkańców.

SKARPA OD UL. PÓŁNOCNEJ

- Wyeksponowanie urody skarpy.
- Schodki do doliny Świnki.
- Budowa parkingu dla odwiedzających muzeum na dole skarpy.
- Remont schodów (poszerzenie, oświetlenie, oznakowanie).
- Uczytelnienie widoku na synagogę od strony rzeki Świnki (usunięcie dzikiej roślinności, drzew i krzewów, zabezpieczenie skarpy przed osuwaniem).

ZAJAZD MUSTANG

- Przeniesienie cotygodniowych targów z Rynku II - po wyburzeniu Mustanga.
- Rozbiórka Mustanga i przywrócenie funkcji przewidzianej w planie zagospodarowania.

KOŚCIÓŁ PW. ŚWIĘTEJ MARII MAGDALENY

- Urządzenie parkingu przy kościele wraz z chodnikiem od strony skarpy oraz parkingu przy drodze do gazowni oraz odtworzenie łącznika od drogi do gazowni do ul. Piłsudskiego.
- Wymiana poszycia dachowego na kościele.

- Wykonanie konserwacji ołtarzy.
- Wykonanie remontu dzwonnicy (elewacja).
- Wykonanie remontu elewacji kościoła.
- Oświetlenie kościoła z zewnątrz.
- Przebudowa schodów od ul. Lubelskiej do ul. Świętoduskiej.
- Urządzenie Parku Trzeciego Tysiąclecia.
- Wykonanie ogrodzenia, oświetlenia i wykonania alejek na terenie cmentarza parafialnego.
- Budowa sanitariatu przy kościele.
- Zagospodarowanie terenów zielonych na terenie przykościelnym.

DOLINA WIEPRZA I ŚWINKI

- Budowa ścieżek pieszo-rowerowych w dolinie Wieprza, oświetlenie latarniami w stylu retro.
- Budowa traktów spacerowych.
- Wykonanie remontów mostków na Śwince.
- Urządzenie ogrodu botanicznego, przystani kajakowej, muszli koncertowej.
- Utworzenie tras spacerowych wzdłuż skarp nad Wieprzem i Świnką
- Zagospodarowanie terenu na usługi publiczne w miejsce usług transportowych.
- Budowa przejścia z Kol. Trębaczów przez Wieprz w miejscu starego mostu.
- Urządzenie wzdłuż Wieprza deptaka spacerowo-rowerowego z oświetleniem i ławkami.
- Utworzenie ośrodka jeździeckiego.

ULICA LUBELSKA 13

- Propozycja inwestowania w dom weselny, bar, restaurację, parking strzeżony.
- Budowa drogi z odwodnieniem i chodników.

ULICA PIŁSUDSKIEGO

- Budowa lub naprawa kanalizacji burzowej.

ULICA PASTERNIK

- Budowa i modernizacja dróg na os. Pasternik.
- Wykonanie ogrodzenia cmentarza.
- Wykonanie placu zabaw przy blokach mieszkalnych przy ulicy Pasternik.

OD MIESZKAŃCÓW 3-GO MAJA

- Wykonanie obustronnych chodników.

- Wykonanie dywanika asfaltowego lub kostki na jezdni.
- Wykonanie odwodnienia ulic bo są zalewane domy po ulewach.

ULICA MICKIEWICZA

- Wykonanie kanalizacji deszczowej, wykonanie chodnika i zmiana nawierzchni drogi.
- Wykonanie jednostronnego chodnika z kostki brukowej (bardzo niskie krawężniki).

ULICA ŚREDNIA

- Wspomożenie działań mieszkańców w odtworzeniu staromiejskiego handlowego charakteru ulicy, niskie krawężniki.
- Naprawa chodników, kostka na ulicy, stylowe oświetlenie uliczne.

ULICA PAŃSKA

- Wybudowanie zatoki na pojazdy.
- Wykonanie nawierzchni z kostki brukowej.

OGÓLNE DLA STARÓWKI

- Zagęszczenie zabudowy ścisłej Starówki.
- Zmiana oświetlenia na stylowe, zmiana charakteru zieleni.
- Wprowadzenie zakazu wjazdu dużych samochodów ciężarowych.
- Przekazanie Muzeum Regionalnemu budynku tzw. Małej Synagogi w celu adaptacji na cele wystawiennicze i edukacyjne (zorganizowanie punktu obsługi zwiedzających – kasa, stoisko z wydawnictwami, szatnia, toalety; adaptacja pomieszczeń na sale ekspozycyjne dla zbiorów archeologicznych, geologicznych i etnograficznych; wykorzystanie części obiektu na pracownie działań muzealnych – lekcje muzealne, pokazy multimedialne, warsztaty plastyczne) wraz z zagospodarowaniem przyległego terenu.
- Podświetlenie obiektów cennych historycznie (synagoga, kościół, USC, Plac Kościuszki 5 i inne).
- Dokonanie uzgodnień dotyczących remontu ulic Krasnystawskiej, Placu Kościuszki, 11-go Listopada, Lubelskiej z Zarządem Dróg Wojewódzkich tak aby tworzyły spójną całość.
- Utworzenie przystanku autobusowego przy OSP Łączna.
- Stworzenie uławień dla zainteresowanych inwestowaniem w budynki na Starym Mieście.
- Poprawa oznaczenia ulic.
- Organizacja „poniedziałkowych targów” – umożliwienie przejazdu przez ulice Starego Miasta.
- Wykonanie rekultywacji zieleni.

- Wykonanie remontu nawierzchni dróg i chodników.
- Odnowienie i remont budynków - przygotowanie pod działalność gospodarczą o różnym profilu.
- Przeprowadzenie inwentaryzacji infrastruktury podziemnej; lochy, piwnice,, kanały burzowe, stare instalacje, itp.
- Nowobudowane domy powinny mieć lokale usługowe lub sklepowe.
- Biblioteka, muzeum.
- Kompleksowe uporządkowanie zieleni na terenie Starego Miasta.
- Wprowadzenie stałego elementu architektury domów mieszkalnych, który byłby charakterystyczny dla Łęcznej i Starego Miasta.
- Przebudowa budynku Urzędu Miejskiego przy Placu Kościuszki 5.
- Monitoring w miejscach najbardziej niebezpiecznych.
- Usunięcie wszelkich barier architektonicznych na terenie Starego Miasta.
- Strefa ograniczonej prędkości na terenie Starego Miasta (gdzie to możliwe) - aktualizacja stałej organizacji ruchu.

INNE PROPOZYCJE

- Przekierowanie ruchu z Lublina przez Łęczną nad jeziora.
- Zmiana usytuowania dworca autobusowego i przebiegu tras autobusowych - rozpatrzenie możliwości uruchomienia komunikacji lokalnej.
- „Końskie taxi” - przejażdżki bryczką, riksza.
- Wykonanie drewnianego zejścia ze skarpy od strony Starego Miasta.
- Rewitalizacja Parku Podzamcze lub Zespołu Dworsko-Pałacowego
- Rewitalizacja starego cmentarza wraz z terenem Placu Powstań Narodowych
- Rewitalizacja terenu przed cmentarzem wraz z kapliczką

ZAŁĄCZNIK NR 2. LISTA PROBLEMÓW ZGŁOSZONYCH PRZEZ MIESZKAŃCÓW STAREGO MIASTA

Lista problemów zgłoszonych przez mieszkańców starego miasta:

- zły stan infrastruktury technicznej
- niekorzystny wizerunek Starego Miasta
- obecność patologii społecznej
- niski poziom inwestycji
- obniżone poczucie bezpieczeństwa
- nieuregulowane stosunki własnościowe
- braki w infrastrukturze
- wieloletnie zaniedbania
- brak określonego charakteru miasto/wieś
- duży udział zniszczonych i starych domów
- niewystarczające dochody mieszkańców, ubożające społeczeństwo
- mała mobilność mieszkańców
- brudne ulice i zaniedbane otoczenie
- brak spójnej polityki wobec Starego Miasta
- spychanie na margines obszaru starówki
- niekorzystne dla Starego Miasta decyzje w przeszłości
- znaczna część starówki podlegająca ochronie konserwatorskiej
- nieskuteczność organizacji prospołecznych
- niewystarczająca ilość środków zewnętrznych do pozyskania
- część budynków wpisana na listę zabytków
- zły stan techniczny domów mieszkalnych prywatnych i wspólnotowych
- patologie młodzieży
- duża liczba wykroczeń
- obiekty kolidujące z charakterem Starego Miasta (blaszak, pojezierze)
- brak targowiska z prawdziwego zdarzenia,
- brak planu zagospodarowania przestrzennego
- brak ośrodka rekreacji dla młodzieży
- zaniedbane tereny zielone (Park Podzamcze)
- brak monitoringu
- brak szaletu
- brak miejsc parkingowych przy budynkach użyteczności publicznej i innych
- słabe oznakowanie zabytków, niedostateczna liczba tablic informacyjnych
- niewykorzystany potencjał związany z rzekami
- nieestetyczne słupy z liniami energetycznymi
- brak koszy na śmieci
- brak inwentaryzacji infrastruktury podziemnej
- źle zorganizowane „poniedziałkowe targi”

- nieuporządkowane zdewastowane obiekty i nieruchomości szpecące estetykę tej części miasta
- budynki inwentarskie, drewniane szopy i garaże
- brak odpowiedniego miejsca dla imprez masowych.